Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (πρώτο πενταμελές τμήμα)

της 20ής Ιουλίου 2017*

«Χρηματοδοτική συνδρομή – Γενικό πρόγραμμα “Θεμελιώδη δικαιώματα και δικαιοσύνη” για την περίοδο 2007-2013 – Ειδικό πρόγραμμα “Αστική Δικαιοσύνη” – Προσφυγή ακυρώσεως – Απόφαση αποτελούσα εκτελεστό τίτλο – Άρθρο 299 ΣΛΕΕ – Αρμοδιότητα του εκδότη της πράξεως – Αρχή της χρηστής διοικήσεως – Αίτημα προκειμένου να υποχρεωθεί η Επιτροπή στην πληρωμή του οφειλόμενου υπολοίπου δυνάμει συμφωνιών επιχορηγήσεως – Μερικός αναχαρακτηρισμός της προσφυγής – Ρήτρα διαιτησίας – Αρμοδιότητα του Γενικού Δικαστηρίου – Επιλέξιμες δαπάνες»

Στην υπόθεση T-644/14,

ADR Center SpA, με έδρα τη Ρώμη (Ιταλία), εκπροσωπούμενη αρχικώς από τον L. Tantalo, στη συνέχεια από τον A. Guillerme, δικηγόρους,

προσφεύγουσα-ενάγουσα,

κατά

Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκπροσωπούμενης αρχικώς από τους J. Estrada de Solà και L. Cappelletti, στη συνέχεια από τους J. Estrada de Solà και S. Delaude,

καθής-εναγομένης,

με αντικείμενο, αφενός, προσφυγή στηριζόμενη στο άρθρο 263 ΣΛΕΕ με αίτημα να ακυρωθεί η απόφαση C(2014) 4485 τελικό της Επιτροπής, της 27ης Ιουνίου 2014, για την ανάκτηση μέρους της χρηματοδοτικής συνδρομής που καταβλήθηκε στην προσφεύγουσα-ενάγουσα σε εκτέλεση τριών συμφωνιών επιχορηγήσεως οι οποίες συνάφθηκαν στο πλαίσιο του ειδικού προγράμματος «Αστική Δικαιοσύνη», και, αφετέρου, αγωγή στηριζόμενη στο άρθρο 272 ΣΛΕΕ με αίτημα να υποχρεωθεί η Επιτροπή να της καταβάλει το οφειλόμενο βάσει τριών συμφωνιών επιχορηγήσεως υπόλοιπο ύψους 49 172,52 ευρώ, καθώς και αποζημίωση και τόκους,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο πενταμελές τμήμα),

συγκείμενο από τους H. Kanninen, πρόεδρο, I. Pelikánová, E. Buttigieg (εισηγητή), S. Gervasoni και L. Calvo-Sotelo Ibáñez-Martín, δικαστές,

γραμματέας: P. Cullen, διοικητικός υπάλληλος,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ’ ακροατηρίου συζητήσεως της 23ης Νοεμβρίου 2016,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

Απόφαση

I. Ιστορικό της διαφοράς

1 Η προσφεύγουσα-ενάγουσα, ADR Center SpA [στο εξής: προσφεύγουσα], είναι εταιρία εγκατεστημένη στην Ιταλία η οποία παρέχει υπηρεσίες στον τομέα της εξωδικαστικής επιλύσεως διαφορών.

A. Επί των επίμαχων συμφωνιών επιχορηγήσεως

2 Τον Δεκέμβριο του 2008, η Ευρωπαϊκή Κοινότητα, εκπροσωπούμενη από την Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, και κοινοπραξίες των οποίων η προσφεύγουσα ήταν η συντονίστρια, συνήψαν τρεις συμφωνίες επιχορηγήσεως με αριθμούς αναφοράς, αντιστοίχως, JLS/CJ/2007-1/18, JLS/CJ/2007-1/19 και JLS/CJ/2007-1/21 (στο εξής: αντιστοίχως, συμφωνία επιχορηγήσεως A, συμφωνία επιχορηγήσεως B και συμφωνία επιχορηγήσεως C και, από κοινού, συμφωνίες επιχορηγήσεως), στο πλαίσιο της εκτελέσεως του ειδικού προγράμματος το οποίο θεσπίστηκε με την απόφαση 1149/2007/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Σεπτεμβρίου 2007, για τη θέσπιση, για την περίοδο 2007-2013, του ειδικού προγράμματος «Αστική δικαιοσύνη» στο πλαίσιο του γενικού προγράμματος «Θεμελιώδη δικαιώματα και δικαιοσύνη» (ΕΕ 2007, L 257, σ. 16).

1. Συμφωνία επιχορηγήσεως A

3 Η συμφωνία επιχορηγήσεως A αφορούσε δράση με τίτλο «Κόστος της μη προσφυγής σε εξωδικαστική επίλυση των διαφορών – Μελέτη και έκθεση του πραγματικού κόστους των ενδοκοινοτικών διαφορών εμπορικής φύσεως (The costs of non ADR – Surveying and showing the actual costs of intra-community commercial litigation)». Η δράση αυτή συνίστατο σε μελέτη για την ανάλυση του κόστους της μη προσφυγής στην εξωδικαστική επίλυση των εμπορικών διαφορών.

4 Η συμφωνία επιχορηγήσεως A όριζε, στο άρθρο I.2.2, ότι η οικεία δράση θα είχε δωδεκάμηνη διάρκεια. Η διάρκεια αυτή παρατάθηκε στους δεκαέξι μήνες, ήτοι έως τις 10 Απριλίου 2010, με τροποποιητική πράξη υπογραφείσα στις 17 Δεκεμβρίου 2009.

5 Από τα άρθρα I.4.2 και I.4.3 της συμφωνίας επιχορηγήσεως A προκύπτει ότι το συνολικό ποσό των επιλέξιμων δαπανών εκτιμήθηκε σε 216 880 ευρώ και ότι η επιχορήγηση ορίστηκε στο ανώτατο ποσό των 173 000 ευρώ, το οποίο αντιστοιχούσε σε ποσοστό 79,8 % των εκτιμηθεισών επιλέξιμων δαπανών.

2. Συμφωνία επιχορηγήσεως B

6 Η συμφωνία επιχορηγήσεως B αφορούσε δράση με τίτλο «Διευκόλυνση της προσβάσεως, εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σε συναντήσεις ενημερώσεως σχετικά με την προσφυγή στη διαμεσολάβηση: οδηγός βίντεο για τη διευκόλυνση της επιλύσεως των διαφορών (Making information sessions on the use of mediation easily available throughout the EU: A video guide to facilitate settlement)». Η δράση αυτή συνίστατο στη δημιουργία εξειδικευμένων βίντεο για την ενημέρωση των νομικών και των διαδίκων σχετικά με τη φύση και τη χρησιμότητα της διαμεσολαβήσεως στις διασυνοριακές διαφορές.

7 Από το άρθρο I.2.2 της συμφωνίας επιχορηγήσεως B προκύπτει ότι η δράση είχε διάρκεια 18 μηνών και επρόκειτο να λήξει στις 9 Ιουνίου 2010.

8 Από τα άρθρα I.4.2 και I.4.3 της συμφωνίας επιχορηγήσεως B προκύπτει ότι το συνολικό ποσό των επιλέξιμων δαπανών εκτιμήθηκε σε 243 500 ευρώ και ότι η επιχορήγηση ορίστηκε στο ανώτατο ποσό των 194 000 ευρώ, το οποίο αντιστοιχούσε σε ποσοστό 79,7 % των εκτιμηθεισών επιλέξιμων δαπανών.

3. Συμφωνία επιχορηγήσεως C

9 Η συμφωνία επιχορηγήσεως C αφορούσε δράση με τίτλο «Πέραν της νίκης: για μια επιτυχημένη προσφυγή στη διαμεσολάβηση κατά την εκπροσώπηση των πελατών (Beyond winning: successful mediation advocacy in representing clients)». Κύριο αντικείμενο της δράσης ήταν η ενημέρωση των δικηγόρων σχετικά με τη δυνατότητα προσφυγής στη διαμεσολάβηση και η καλύτερη κατανόηση των πλεονεκτημάτων της.

10 Από το άρθρο I.2.2 της συμφωνίας επιχορηγήσεως C προκύπτει ότι η δράση είχε διάρκεια 18 μηνών και ότι έπρεπε να λήξει στις 9 Ιουνίου 2010.

11 Από τα άρθρα I.4.2 και I.4.3 της συμφωνίας επιχορηγήσεως C προκύπτει ότι το συνολικό ποσό των επιλέξιμων δαπανών εκτιμήθηκε σε 241 856 ευρώ και ότι η επιχορήγηση ορίστηκε στο ανώτατο ποσό των 193 000 ευρώ, το οποίο αντιστοιχούσε σε ποσοστό 79,8 % των εκτιμηθεισών επιλέξιμων δαπανών.

4. Διάρθρωση και κρίσιμες κοινές διατάξεις των συμφωνιών επιχορηγήσεως

α) Διάρθρωση

12 Όλες οι συμφωνίες επιχορηγήσεως περιείχαν ειδικούς όρους, με αρίθμηση των άρθρων περιλαμβάνουσα το λατινικό ψηφίο I, γενικούς όρους, με αρίθμηση των άρθρων περιλαμβάνουσα το λατινικό ψηφίο II, και τέσσερα παραρτήματα. Διευκρινιζόταν επίσης ότι οι ρήτρες οι οποίες περιέχονταν στους ειδικούς όρους υπερίσχυαν των λοιπών προβλεπομένων στη συμφωνία, ότι οι ρήτρες οι οποίες περιέχονταν στους γενικούς όρους υπερίσχυαν των περιεχόμενων στα παραρτήματα και ότι οι ρήτρες οι οποίες περιέχονταν στη συμφωνία υπερίσχυαν του περιεχομένου της προσκλήσεως για την υποβολή προτάσεων και του περιεχομένου του οδηγού για την υποβολή αιτήσεως επιχορηγήσεως (στο εξής: οδηγός για τους αιτούντες επιχορήγηση). Σημειωνόταν, πάντως, ότι τα δύο τελευταία έγγραφα έπρεπε να χρησιμοποιούνται «συμπληρωματικώς».

β) Υποβολή εκθέσεων και λοιπών εγγράφων

13 Από τη συνδυασμένη ανάγνωση των άρθρων I.6 και II.15.4 των συμφωνιών επιχορηγήσεως προκύπτει ότι ο συντονιστής όφειλε να υποβάλει, εντός δύο μηνών από την ολοκλήρωση της δράσης, πρώτον, τελική έκθεση τεχνικής εκτελέσεως της δράσης, δεύτερον, τελική οικονομική εκκαθάριση των πραγματικών επιλέξιμων δαπανών με βάση τη δομή του εκτιμώμενου προϋπολογισμού και χρησιμοποιώντας την ίδια περιγραφή και, τρίτον, πλήρη ανακεφαλαιωτικό λογαριασμό των εσόδων και των δαπανών της δράσης (στο εξής, αυτά τα τρία έγγραφα από κοινού: τελική έκθεση).

γ) Πληρωμές της Επιτροπής

14 Το άρθρο I.5 των συμφωνιών επιχορηγήσεως όριζε ότι η Επιτροπή χορηγούσε προχρηματοδότηση στους δικαιούχους και ότι η εξόφληση του υπολοίπου θα λάμβανε χώρα μετά τη λήξη της δράσης. Η αίτηση εξοφλήσεως του υπολοίπου έπρεπε να συνοδεύεται, μεταξύ άλλων, από την τελική έκθεση τεχνικής εκτελέσεως της δράσης και από τον τελικό οικονομικό λογαριασμό, η δε Επιτροπή διέθετε 90 ημέρες για να εγκρίνει ή να απορρίψει την έκθεση και να εξοφλήσει το υπόλοιπο ή για να ζητήσει συμπληρωματική τεκμηρίωση και πληροφορίες. Ο δικαιούχος διέθετε 30 ημερολογιακές ημέρες για να υποβάλει συμπληρωματικές πληροφορίες ή νέα έκθεση.

δ) Εφαρμοστέο δίκαιο και αρμόδια δικαστήρια

15 Το άρθρο Ι.9 των συμφωνιών επιχορηγήσεως όριζε τα εξής:

«Η επιχορήγηση διέπεται από τις προβλέψεις της συμφωνίας, τις εφαρμοστέες κοινοτικές διατάξεις και, επικουρικώς, από τη βελγική νομοθεσία περί επιχορηγήσεων.

Οι αποφάσεις της Επιτροπής σχετικά με την εφαρμογή των προβλέψεων της συμφωνίας καθώς και με τον τρόπο εκτελέσεώς της προσβάλλονται από τους δικαιούχους ενώπιον του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων και, σε περίπτωση ασκήσεως αναιρέσεως, ενώπιον του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.»

ε) Επιλέξιμες δαπάνες

16 Το άρθρο ΙΙ.14.1 των συμφωνιών επιχορηγήσεως όριζε τα ακόλουθα ως προς τις επιλέξιμες δαπάνες:

«Για να θεωρηθούν επιλέξιμες οι δαπάνες της δράσης, πρέπει να ανταποκρίνονται στα ακόλουθα γενικά κριτήρια:

– να συνδέονται με το αντικείμενο της συμφωνίας και να προβλέπονται στον εκτιμώμενο προϋπολογισμό που προσαρτάται στη συμφωνία·

– να είναι αναγκαίες για την εκτέλεση της δράσης που αποτελεί το αντικείμενο της συμφωνίας·

– να είναι εύλογες και δικαιολογημένες […]·

– να έχουν προκύψει κατά τη διάρκεια της δράσης […]·

– να έχουν πράγματι επιβαρύνει τους δικαιούχους, να έχουν καταχωριστεί στα λογιστικά τους βιβλία σύμφωνα με τις εφαρμοστέες λογιστικές αρχές και να έχουν δηλωθεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις της εφαρμοστέας φορολογικής και κοινωνικής νομοθεσίας·

– να είναι ταυτοποιήσιμες και ελέγξιμες.

Οι διαδικασίες λογιστικής και εσωτερικού ελέγχου των δικαιούχων πρέπει να καθιστούν δυνατή την άμεση συμφωνία των δαπανών και εσόδων που δηλώνονται στο πλαίσιο της δράσης με τις οικονομικές καταστάσεις και τα αντίστοιχα δικαιολογητικά.»

στ) Εκτελεστές αποφάσεις

17 Το άρθρο ΙΙ.19.5 των συμφωνιών επιχορηγήσεως όριζε τα εξής:

«Οι δικαιούχοι αποδέχονται ότι, βάσει του άρθρου 256 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, η Επιτροπή μπορεί να εκδώσει εις βάρος προσώπων, πλην κρατών, απόφαση βεβαιώσεως της χρηματικής απαιτήσεως, η οποία συνιστά εκτελεστό τίτλο. Η απόφαση αυτή προσβάλλεται ενώπιον του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.»

ζ) Έλεγχοι και οικονομικοί έλεγχοι

18 Το άρθρο II.20 των συμφωνιών επιχορηγήσεως όριζε στα οικεία τμήματά του τα εξής:

«II.20.1.
Ο συντονιστής δεσμεύεται να προσκομίσει όλα τα λεπτομερή στοιχεία τα οποία ζητεί η Επιτροπή ή άλλος εξωτερικός οργανισμός εντεταλμένος από την Επιτροπή, ούτως ώστε να διασφαλιστεί η καλή εκτέλεση της δράσης και η ορθή εφαρμογή των διατάξεων της συμφωνίας. Εφόσον το επιθυμεί η Επιτροπή, μπορεί να ζητήσει την απευθείας προσκόμιση των πληροφοριών αυτών από συνδικαιούχο.

II.20.2. Οι δικαιούχοι θέτουν στη διάθεση της Επιτροπής το σύνολο των πρωτότυπων εγγράφων, ιδίως λογιστικών και φορολογικών, ή, σε εξαιρετικές περιπτώσεις δεόντως δικαιολογημένες, επικυρωμένα αντίγραφα των πρωτότυπων εγγράφων που σχετίζονται με τη συμφωνία επιχορηγήσεως, φυλασσόμενα σε κάθε κατάλληλο υπόθεμα το οποίο εγγυάται την ακεραιότητά τους σύμφωνα με την εφαρμοστέα εθνική νομοθεσία, για χρονικό διάστημα πέντε ετών από την ημερομηνία εξοφλήσεως του υπολοίπου κατά τα οριζόμενα στο άρθρο I.5.

II.20.3. Οι δικαιούχοι αποδέχονται ότι η Επιτροπή, είτε απευθείας διά των υπαλλήλων της είτε διά κάθε άλλου εντεταλμένου προς τούτο εξωτερικού οργανισμού, μπορεί να διενεργεί οικονομικούς ελέγχους σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιήθηκε η επιχορήγηση. Οι έλεγχοι αυτοί μπορούν να λαμβάνουν χώρα καθόλο το χρονικό διάστημα της εκτελέσεως της συμφωνίας έως την εξόφληση του υπολοίπου, καθώς και για διάστημα πέντε ετών από την ημερομηνία εξοφλήσεως του υπολοίπου. Κατά περίπτωση, τα αποτελέσματα των οικονομικών ελέγχων μπορούν να οδηγούν στην έκδοση αποφάσεων ανακτήσεως από την Επιτροπή.

II.20.4. Οι δικαιούχοι δεσμεύονται ότι το προσωπικό της Επιτροπής καθώς και το εντεταλμένο από την Επιτροπή εξωτερικό προσωπικό έχουν κατάλληλο δικαίωμα προσβάσεως στις κτιριακές εγκαταστάσεις και τους χώρους όπου υλοποιείται η δράση, καθώς και σε όλες τις αναγκαίες πληροφορίες, ακόμη και σε ηλεκτρονική μορφή, για τη διεξαγωγή των ελέγχων αυτών […]».

Β. Επί της εκτελέσεως των συμφωνιών επιχορηγήσεως

1. Συμφωνία επιχορηγήσεως Α

19 Στις 19 Φεβρουαρίου 2009, η Επιτροπή κατέβαλε ως προχρηματοδότηση το ποσό των 121 100 ευρώ υπέρ της κοινοπραξίας με την οποία είχε συναφθεί η συμφωνία επιχορηγήσεως Α διά της προσφεύγουσας. Η οικεία δράση έληξε στις 10 Απριλίου 2010. Η τελική έκθεση για την εν λόγω δράση υποβλήθηκε στην Επιτροπή στις 9 Ιουνίου 2010. Με έγγραφο της 26ης Ιουλίου 2010, η Επιτροπή ζήτησε από την προσφεύγουσα ορισμένα δικαιολογητικά για δηλωθείσες από αυτήν δαπάνες. Στις 25 Νοεμβρίου 2010, η προσφεύγουσα υπέβαλε τροποποιημένη τελική έκθεση. Με έγγραφο της 17ης Δεκεμβρίου 2010, η Επιτροπή ενημέρωσε την προσφεύγουσα ότι, κατόπιν των συμπληρωματικών εγγράφων τα οποία υπέβαλε η προσφεύγουσα, επρόκειτο να προβεί στην εξόφληση του υπολοίπου το οποίο ανερχόταν σε ποσό 17 557,97 ευρώ. Ως εκ τούτου, η συνολική χρηματοδοτική συνδρομή της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την υλοποίηση της δράσης αυτής ανερχόταν, κατά το στάδιο αυτό, σε ποσό 138 657,97 ευρώ, το οποίο αντιστοιχούσε στο 79,8 % των δηλωθεισών επιλέξιμων δαπανών.

2. Συμφωνία επιχορηγήσεως B

20 Στις 19 Φεβρουαρίου 2009, η Επιτροπή κατέβαλε ως προχρηματοδότηση το ποσό των 135 800 ευρώ υπέρ της κοινοπραξίας με την οποία είχε συναφθεί η συμφωνία επιχορηγήσεως B διά της προσφεύγουσας. Η οικεία δράση έληξε στις 9 Ιουνίου 2010. Η τελική έκθεση για την εν λόγω δράση υποβλήθηκε στην Επιτροπή στις 4 Αυγούστου 2010. Με έγγραφο της 30ής Αυγούστου 2010, η Επιτροπή ενημέρωσε την προσφεύγουσα σχετικά με την πρόθεσή της να ανακτήσει το ποσό των 121 802,84 ευρώ. Στις 27 Οκτωβρίου 2010, η προσφεύγουσα υπέβαλε τροποποιημένη τελική έκθεση. Στις 10 Ιανουαρίου 2011, η προσφεύγουσα υπέβαλε νέα πληροφοριακά στοιχεία σχετικά με τις πραγματοποιηθείσες επιλέξιμες δαπάνες. Με έγγραφο της 7ης Φεβρουαρίου 2011, η Επιτροπή ενημέρωσε την προσφεύγουσα σχετικά με την έκδοση εντολής ανακτήσεως ποσού 6 236,38 ευρώ. Ως εκ τούτου, η συνολική χρηματοδοτική συνδρομή της Ένωσης για την υλοποίηση της δράσης αυτής ανερχόταν, κατά το στάδιο αυτό, σε ποσό 129 563,62 ευρώ.

3. Συμφωνία επιχορηγήσεως C

21 Στις 19 Φεβρουαρίου 2009, η Επιτροπή κατέβαλε ως προχρηματοδότηση το ποσό των 135 100 ευρώ υπέρ της κοινοπραξίας με την οποία είχε συναφθεί η συμφωνία επιχορηγήσεως C διά της προσφεύγουσας. Η οικεία δράση έληξε στις 9 Ιουνίου 2010. Η τελική έκθεση για την εν λόγω δράση υποβλήθηκε στην Επιτροπή στις 21 Ιουλίου 2010. Με έγγραφο της 24ης Αυγούστου 2010, η Επιτροπή ενημέρωσε την προσφεύγουσα σχετικά με την πρόθεσή της να ανακτήσει το ποσό των 49 960,11 ευρώ. Στις 19 Οκτωβρίου 2010, η προσφεύγουσα υπέβαλε τροποποιημένη τελική έκθεση. Με έγγραφο της 14ης Δεκεμβρίου 2010, η Επιτροπή ενημέρωσε την προσφεύγουσα ότι, κατόπιν των συμπληρωματικών εγγράφων τα οποία υπέβαλε η προσφεύγουσα, επρόκειτο να προβεί στην εξόφληση του υπολοίπου το οποίο ανερχόταν σε ποσό 27 484,33 ευρώ. Ως εκ τούτου, η συνολική χρηματοδοτική συνδρομή της Ένωσης για την υλοποίηση της δράσης αυτής ανερχόταν, κατά το στάδιο αυτό, σε ποσό 162 584,33 ευρώ.

Γ. Επί της διαδικασίας του οικονομικού ελέγχου

22 Με έγγραφο της 22ας Ιουνίου 2011, η Επιτροπή ενημέρωσε την προσφεύγουσα σχετικά με την απόφασή της να διενεργήσει οικονομικό έλεγχο των οικείων δράσεων, κατ' εφαρμογήν του άρθρου II.20 των συμφωνιών επιχορηγήσεως. Ο οικονομικός έλεγχος επρόκειτο να διενεργηθεί από μη συνδεόμενη με την Επιτροπή ελεγκτική εταιρία.

23 Ο οικονομικός έλεγχος διενεργήθηκε μεταξύ της 17ης και της 26ης Ιουλίου 2011 στα γραφεία της προσφεύγουσας στη Ρώμη (Ιταλία).

24 Στις 23 Νοεμβρίου 2011, οι ελεγκτές γνωστοποίησαν στην προσφεύγουσα τρία αρχικά σχέδια εκθέσεων ελέγχου, ένα για κάθε δράση, στα οποία κατέληγαν στην απόρριψη σημαντικού μέρους των δηλωθεισών δαπανών ως μη επιλέξιμων. Η προσφεύγουσα, με έγγραφο της 22ας Δεκεμβρίου 2011, αμφισβήτησε το περιεχόμενο των εν λόγω αρχικών σχεδίων εκθέσεων ελέγχου.

25 Στις 25 Ιανουαρίου 2012, οι ελεγκτές γνωστοποίησαν στην προσφεύγουσα τρία αναθεωρημένα σχέδια εκθέσεων ελέγχου, στα οποία ενέμεναν, κατ' ουσίαν, στα συμπεράσματά τους σχετικά με την απόρριψη σημαντικού μέρους των δηλωθεισών δαπανών ως μη επιλέξιμων (στο εξής: αναθεωρημένα σχέδια εκθέσεων ελέγχου). Η προσφεύγουσα, με έγγραφο της 15ης Φεβρουαρίου 2012, αμφισβήτησε το περιεχόμενο των αναθεωρημένων σχεδίων εκθέσεων ελέγχου.

26 Στις 26 Απριλίου 2012, οι ελεγκτές υπέβαλαν στην Επιτροπή τις τελικές ελεγκτικές εκθέσεις.

27 Με τρία έγγραφα τα οποία έφεραν ημερομηνία 10 Ιουνίου 2013, η Επιτροπή κοινοποίησε στην προσφεύγουσα τις τελικές εκθέσεις ελέγχου για τις οικείες δράσεις και την ενημέρωσε ότι ενέκρινε τα πορίσματα και τις συστάσεις τους.

28 Η τελική έκθεση ελέγχου για τη δράση της συμφωνίας επιχορηγήσεως Α κατέληγε στο συμπέρασμα ότι, από τις δαπάνες τις οποίες δήλωσε η προσφεύγουσα, οι μη επιλέξιμες ανέρχονταν σε ποσό 116 610,49 ευρώ. Οι ελεγκτές σημείωσαν, επίσης, ότι υπήρχε κίνδυνος ορισμένες ημέρες οι οποίες είχαν τιμολογηθεί στο πλαίσιο της εν λόγω δράσης για υπηρεσίες παρασχεθείσες από έναν από τους ειδικούς που απασχόλησε η προσφεύγουσα, ο οποίος ήταν ταυτοχρόνως ένας από τους δύο συνιδιοκτήτες της (στο εξής: ειδικός Χ), στην πραγματικότητα να αφορούν δραστηριότητες σχετικές με άλλες δράσεις. Οι δαπάνες οι οποίες συνδέονταν με τον κίνδυνο αυτό ανέρχονταν σε 9 418,75 ευρώ και οι ελεγκτές διατύπωσαν επιφύλαξη ως προς τον επιλέξιμο χαρακτήρα τους. Οι ελεγκτές είχαν ζητήσει από την προσφεύγουσα να τους προσκομίσει αποσπάσματα των οικονομικών εκθέσεων που είχαν υποβληθεί στο πλαίσιο άλλων δράσεων ούτως ώστε να αρθούν οι αμφιβολίες σχετικά με το υποστατό των δαπανών αυτών οι οποίες δηλώθηκαν από τον προαναφερθέντα ειδικό, αλλά η προσφεύγουσα είχε αρνηθεί με το σκεπτικό ότι οι ζητηθείσες πληροφορίες δεν ενέπιπταν στο πεδίο εφαρμογής του οικονομικού ελέγχου.

29 Η τελική έκθεση ελέγχου για τη δράση της συμφωνίας επιχορηγήσεως Β κατέληγε στο συμπέρασμα ότι, από τις δαπάνες τις οποίες δήλωσε η προσφεύγουσα, οι μη επιλέξιμες ανέρχονταν σε ποσό 196 687,61 ευρώ. Οι ελεγκτές σημείωσαν, επίσης, ότι υπήρχε κίνδυνος ορισμένες ημέρες οι οποίες είχαν τιμολογηθεί στο πλαίσιο της εν λόγω δράσης για υπηρεσίες παρασχεθείσες από δύο ειδικούς που απασχόλησε η προσφεύγουσα, οι οποίοι ήταν ταυτοχρόνως οι δύο συνιδιοκτήτες της (στο εξής: ειδικοί Χ και Υ), στην πραγματικότητα να αφορούν δραστηριότητες σχετικές με άλλες δράσεις και να είχαν περιληφθεί στις οικονομικές εκθέσεις αυτών των άλλων δράσεων. Οι δαπάνες οι οποίες συνδέονταν με τον κίνδυνο αυτό ανέρχονταν σε 9 923,68 ευρώ και οι ελεγκτές διατύπωσαν επιφύλαξη ως προς τον επιλέξιμο χαρακτήρα τους. Οι ελεγκτές αντιμετώπισαν και στην περίπτωση αυτή την άρνηση της προσφεύγουσας να τους παράσχει τη φερόμενη ως κρίσιμη τεκμηρίωση ούτως ώστε να είναι σε θέση να επιβεβαιώσουν τον επιλέξιμο χαρακτήρα των δαπανών αυτών, με το σκεπτικό ότι η εν λόγω τεκμηρίωση δεν ενέπιπτε στο πεδίο εφαρμογής του οικονομικού ελέγχου.

30 Η τελική έκθεση ελέγχου για τη δράση της συμφωνίας επιχορηγήσεως C κατέληγε στο συμπέρασμα ότι, από τις δαπάνες τις οποίες δήλωσε η προσφεύγουσα, οι μη επιλέξιμες ανέρχονταν σε ποσό 43 190,57 ευρώ. Οι ελεγκτές σημείωσαν επίσης ότι πρόσθετες δαπάνες ποσού 44 270,22 ευρώ ήταν ενδεχομένως μη επιλέξιμες εξαιτίας του ίδιου κινδύνου που είχε εντοπιστεί στο πλαίσιο του οικονομικού ελέγχου που αφορούσε την εν λόγω δράση και εξέφρασαν επιφύλαξη ως προς αυτές. Οι ελεγκτές αντιμετώπισαν και στην περίπτωση αυτή την άρνηση της προσφεύγουσας να τους παράσχει τη φερόμενη ως κρίσιμη τεκμηρίωση όπως στο πλαίσιο των ελέγχων που αφορούσαν τις συμφωνίες επιχορηγήσεως Α και Β.

31 Με τα έγγραφα της 10ης Ιουνίου 2013, η Επιτροπή ενημέρωσε την προσφεύγουσα ότι τα προς ανάκτηση ποσά ανέρχονταν σε 62 649,47 ευρώ για τη δράση της συμφωνίας επιχορηγήσεως Α, 78 991,12 ευρώ για τη δράση της συμφωνίας επιχορηγήσεως Β και 52 634,75 ευρώ για τη δράση της συμφωνίας επιχορηγήσεως C. Κατά τον υπολογισμό των ποσών αυτών, θεώρησε μη επιλέξιμες και τις δαπάνες για τις οποίες οι ελεγκτές είχαν εκφράσει επιφυλάξεις ως προς τον επιλέξιμο χαρακτήρα τους, ήτοι για δαπάνες 9 418,75 ευρώ για την πρώτη δράση, 9 923,68 ευρώ για τη δεύτερη δράση και 44 270,22 ευρώ για την τρίτη δράση. Ως προς τις δαπάνες αυτές, επισήμανε ότι θα μπορούσαν εν τέλει να θεωρηθούν επιλέξιμες υπό τον όρο ότι η προσφεύγουσα θα υπέβαλε την τεκμηρίωση την οποία ζητούσαν οι ελεγκτές έως τις 10 Ιουλίου 2013 και ότι η τεκμηρίωση αυτή θα γινόταν δεκτή. Με τα έγγραφα της 10ης Ιουνίου 2013, ενημέρωσε επίσης την προσφεύγουσα ότι επρόκειτο να της αποστείλει εντός ενός μηνός χρεωστικά σημειώματα και ότι μπορούσε να ανακτήσει τα οφειλόμενα ποσά, συμπεριλαμβανομένων των τόκων, κατά περίπτωση, με συμψηφισμό ή με αναγκαστική εκτέλεση. Τέλος, με τα έγγραφα αυτά, απολογήθηκε για την καθυστερημένη διαβίβαση των τελικών εκθέσεων ελέγχου.

32 Με έγγραφο της 9ης Ιουλίου 2013, η προσφεύγουσα αμφισβήτησε τα πορίσματα των τελικών εκθέσεων ελέγχου και υποστήριξε ότι οι εντολές ανακτήσεως της Επιτροπής ήταν άκυρες λόγω της εκδόσεώς τους άνω των δύο ετών μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας οικονομικού ελέγχου. Ζήτησε, επίσης, συνάντηση με τις αρμόδιες υπηρεσίες της Επιτροπής.

33 Με έγγραφο της 6ης Αυγούστου 2013, η Επιτροπή ενημέρωσε την προσφεύγουσα ότι μπορούσε να πραγματοποιηθεί συνάντηση τον Σεπτέμβριο του 2013.

34 Στις 30 Σεπτεμβρίου 2013, πραγματοποιήθηκε τηλεφωνική διάσκεψη μεταξύ των αρμόδιων υπηρεσιών της Επιτροπής και της προσφεύγουσας και συμφωνήθηκε ότι η προσφεύγουσα θα είχε πρόσθετο χρόνο για την εξέταση των διαπιστώσεων των ελεγκτών.

35 Με έγγραφο της 7ης Οκτωβρίου 2013, η προσφεύγουσα υπέβαλε συμπληρωματικές παρατηρήσεις επί του οικονομικού ελέγχου των οικείων δράσεων. Υποστήριξε ότι ο εν λόγω οικονομικός έλεγχος ήταν άκυρος και ότι οι εντολές ανακτήσεως της Επιτροπής έπρεπε να ακυρωθούν καθόσον η μεθοδολογία του οικονομικού ελέγχου που ακολουθήθηκε δεν είχε καθοριστεί κατόπιν κοινής συμφωνίας, οι τελικές εκθέσεις ελέγχου και οι εντολές ανακτήσεως της είχαν κοινοποιηθεί εκπρόθεσμα, οι δε εκτιμήσεις των ελεγκτών στηρίζονταν σε εσφαλμένες παραδοχές. Υποστήριξε επίσης ότι, σύμφωνα με τη δική της ανάλυση των πραγματοποιηθεισών επιλέξιμων δαπανών σε εκτέλεση των εν λόγω δράσεων, η Επιτροπή τής όφειλε το ποσό των 49 172,52 ευρώ και επεξήγησε τον τρόπο υπολογισμού του εν λόγω ποσού.

36 Με έγγραφο της 16ης Οκτωβρίου 2013, η Επιτροπή διαπίστωσε ότι η προσφεύγουσα, στο από 7 Οκτωβρίου 2013 έγγραφό της, δεν είχε υποβάλει στοιχεία αποδεικνύοντα την επιλεξιμότητα των δαπανών που είχαν απορριφθεί. Κοινοποίησε, ως εκ τούτου, στην προσφεύγουσα τα χρεωστικά σημειώματα αριθ. 3241311168, 3241311170 και 3241311175, πληρωτέα στις 29 Νοεμβρίου 2013, για τα ακόλουθα ποσά: 62 649,47 ευρώ για τη δράση της συμφωνίας επιχορηγήσεως A, 78 991,12 ευρώ για τη δράση της συμφωνίας επιχορηγήσεως B και 52 634,75 ευρώ για τη δράση της συμφωνίας επιχορηγήσεως C. Τα χρεωστικά σημειώματα επισήμαιναν ότι, σε περίπτωση μη πληρωμής έως την καταληκτική ημερομηνία, τα οφειλόμενα ποσά θα προσαυξάνονταν με τόκους υπερημερίας.

37 Με έγγραφο της 13ης Νοεμβρίου 2013, η προσφεύγουσα αμφισβήτησε το περιεχόμενο του εγγράφου της Επιτροπής της 16ης Οκτωβρίου 2013 καθώς και τα συνημμένα στο έγγραφο αυτό χρεωστικά σημειώματα και ζήτησε νέα συνάντηση με την Επιτροπή. Επισύναψε περαιτέρω στο έγγραφο αυτό και προτιμολόγιο για το ποσό των 64 436,38 ευρώ, καθώς και δύο πιστωτικά σημειώματα για τα ποσά των 3 663,21 ευρώ και 11 600,75 ευρώ αντιστοίχως.

38 Με έγγραφο της 6ης Δεκεμβρίου 2013, η Επιτροπή ενημέρωσε την προσφεύγουσα ότι οι διαδικασίες ανακτήσεως των οφειλόμενων ποσών είχαν κινηθεί και ότι η διαδικασία της εκατέρωθεν ακροάσεως είχε περατωθεί. Επιβεβαίωσε, εξάλλου, ότι οι απαιτήσεις έναντι της προσφεύγουσας είχαν πλέον βέβαιο και ληξιπρόθεσμο χαρακτήρα υπό την έννοια του άρθρου 81 του κατ'εξουσιοδότηση κανονισμού (ΕΕ) 1268/2012 της Επιτροπής, της 29ης Οκτωβρίου 2012, σχετικά με τους κανόνες εφαρμογής του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 966/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης (ΕΕ 2012, L 362, σ. 1). Ενημέρωσε επίσης την προσφεύγουσα σχετικά με τα μέσα έννομης προστασίας τα οποία διέθετε και ανέφερε ότι δεν ήταν αναγκαία μια νέα συνάντηση με τις υπηρεσίες της.

39 Η Επιτροπή απέστειλε υπενθυμίσεις στις 16 Δεκεμβρίου 2013 και επίσημα έγγραφα οχλήσεως στις 26 Φεβρουαρίου 2014.

40 Εν τω μεταξύ, στις 21 Ιανουαρίου 2014, πραγματοποιήθηκε συνάντηση μεταξύ των υπηρεσιών της Επιτροπής και της προσφεύγουσας.

41 Στις 27 Ιουνίου 2014, η Επιτροπή εξέδωσε, βάσει του άρθρου 299 ΣΛΕΕ και του άρθρου 79, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 966/2012 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2012, σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ, Ευρατόμ) 1605/2002 του Συμβουλίου (ΕΕ 2012, L 298, σ. 1, στο εξής: δημοσιονομικός κανονισμός), την απόφαση C(2014) 4485 τελικό, για την ανάκτηση του ποσού των 194 275,34 ευρώ ως οφειλόμενου από την προσφεύγουσα κεφαλαίου σε εκτέλεση των συμφωνιών επιχορηγήσεως, πλέον ποσού 3 236 ευρώ για τόκους υπερημερίας έως την 30ή Απριλίου 2014 και συμπληρωματικού ποσού 21,30 ευρώ για κάθε ημέρα καθυστερήσεως από 1ης Μαΐου 2014 (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση).

42 Στο άρθρο 4 της προσβαλλομένης αποφάσεως επισημαινόταν, μεταξύ άλλων, ότι η απόφαση αυτή αποτελούσε εκτελεστό τίτλο υπό την έννοια του άρθρου 299, πρώτο εδάφιο, ΣΛΕΕ.

II. Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων

43 Η προσφεύγουσα, με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 30 Αυγούστου 2014, άσκησε την υπό κρίση προσφυγή.

44 Η γραπτή διαδικασία περατώθηκε με την κατάθεση του υπομνήματος ανταπαντήσεως στις 6 Μαΐου 2015.

45 Με χωριστό δικόγραφο, που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 21 Ιανουαρίου 2016, η προσφεύγουσα υπέβαλε αίτηση ασφαλιστικών μέτρων. Με διάταξη της 22ας Ιανουαρίου 2016, ο Πρόεδρος του Γενικού Δικαστηρίου διέταξε, δυνάμει του άρθρου 157, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, την προσωρινή αναστολή της αναγκαστικής εκτελέσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως έως την ημερομηνία εκδόσεως διατάξεως αποφαινόμενης οριστικώς επί της αιτήσεως της προσφεύγουσας. Η αίτηση αυτή απερρίφθη οριστικώς με διάταξη του Προέδρου του Γενικού Δικαστηρίου της 7ης Απριλίου 2016, με επιφύλαξη ως προς τα δικαστικά έξοδα.

46 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Γενικό Δικαστήριο (πρώτο τμήμα), στο πλαίσιο των μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας που προβλέπει το άρθρο 89 του Κανονισμού Διαδικασίας, έθεσε, στις 12 Ιουλίου 2016, γραπτές ερωτήσεις στους διαδίκους, οι οποίοι απάντησαν εντός της ταχθείσας προς τούτο προθεσμίας.

47 Κατόπιν προτάσεως του πρώτου τμήματος, το Γενικό Δικαστήριο αποφάσισε, στις 14 Σεπτεμβρίου 2016, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 28 του Κανονισμού Διαδικασίας του, να παραπέμψει την υπόθεση ενώπιον πενταμελούς τμήματος.

48 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Γενικό Δικαστήριο (πρώτο πενταμελές τμήμα) αποφάσισε, στις 16 Σεπτεμβρίου 2016, να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία.

49 Κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, το Γενικό Δικαστήριο (πρώτο πενταμελές τμήμα), στο πλαίσιο των μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας που προβλέπει το άρθρο 89 του Κανονισμού Διαδικασίας, έθεσε, στις 6 Οκτωβρίου 2016, γραπτές ερωτήσεις στους διαδίκους και ζήτησε την προσκόμιση ορισμένων εγγράφων. Οι διάδικοι ανταποκρίθηκαν στα αιτήματα του Γενικού Δικαστηρίου εντός της ταχθείσας προς τούτο προθεσμίας.

50 Οι διάδικοι αγόρευσαν και απάντησαν στις ερωτήσεις του Γενικού Δικαστηρίου κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση της 23ης Νοεμβρίου 2016.

51 Η προσφεύγουσα ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

– να ακυρώσει την προσβαλλόμενη απόφαση·

– να διατάξει την Επιτροπή να εξοφλήσει άμεσα το οφειλόμενο βάσει των συμφωνιών επιχορηγήσεως υπόλοιπο ύψους 49 172,52 ευρώ·

– να διατάξει την Επιτροπή να την αποζημιώσει άμεσα για τη ζημία που υπέστη ως προς τη φήμη της και για τον χρόνο τον οποίο αφιέρωσε το προσωπικό της για να υπερασπισθεί τα συμφέροντά της στο πλαίσιο της διοικητικής και δικαστικής διαδικασίας·

– να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

52 Η Επιτροπή ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο:

– να απορρίψει την προσφυγή ως αβάσιμη·

– να απορρίψει τα αιτήματα περί εξοφλήσεως του οφειλόμενου υπολοίπου και περί επιδικάσεως αποζημιώσεως ως απαράδεκτα και, εν πάση περιπτώσει, αβάσιμα·

– να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα.

III. Σκεπτικό

A. Επί του παραδεκτού

1. Επί του παραδεκτού του δεύτερου αιτήματος της προσφεύγουσας

53 Η Επιτροπή, κατά την έγγραφη διαδικασία, προέβαλε ένσταση απαραδέκτου ως προς το δεύτερο αίτημα της προσφεύγουσας, με το σκεπτικό ότι η εξόφληση του φερόμενου ως οφειλόμενου υπολοίπου δυνάμει των συμφωνιών επιχορηγήσεως δεν ενέπιπτε στο πεδίο εφαρμογής της υπό κρίση προσφυγής η οποία συνιστά προσφυγή ακυρώσεως. Εξάλλου, κατά πάγια νομολογία, δεν εναπόκειται στο Γενικό Δικαστήριο να απευθύνει διαταγές στα θεσμικά όργανα ή να υποκαθιστά τα όργανα αυτά στο πλαίσιο του ελέγχου νομιμότητας τον οποίο ασκεί.

54 Η προσφεύγουσα δεν απάντησε επί της εν λόγω ενστάσεως απαραδέκτου κατά την έγγραφη διαδικασία.

55 Υπενθυμίζεται ότι, στο πλαίσιο του δεύτερου αιτήματός της, η προσφεύγουσα ζητεί από το Γενικό Δικαστήριο να διατάξει την Επιτροπή σε άμεση εξόφληση του υπολοίπου το οποίο της οφειλόταν ακόμη δυνάμει των συμφωνιών επιχορηγήσεως, ύψους 49 172,52 ευρώ.

56 Το παραδεκτό του υπό εξέταση αιτήματος εξαρτάται από τη νομική φύση του υπό κρίση ενδίκου βοηθήματος. Συγκεκριμένα, εφόσον αποδειχθεί ότι πρόκειται για προσφυγή ακυρώσεως ασκηθείσα βάσει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, το υπό εξέταση αίτημα είναι απαράδεκτο στον βαθμό που, κατά πάγια νομολογία, δεν εναπόκειται στον δικαστή της Ένωσης να απευθύνει διαταγές στα θεσμικά όργανα ή να τα υποκαταστήσει, στο πλαίσιο του ελέγχου της νομιμότητας που ασκεί, αλλά στην οικεία διοικητική αρχή εναπόκειται να λάβει τα μέτρα που συνεπάγεται η εκτέλεση αποφάσεως εκδοθείσας στο πλαίσιο προσφυγής ακυρώσεως (βλ. απόφαση της 17ης Ιουνίου 2010, CEVA κατά Επιτροπής, T-428/07 και T-455/07, EU:T:2010:240, σκέψη 56 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

57 Εν προκειμένω, στο εισαγωγικό δικόγραφο η προσφεύγουσα ανέφερε, υπό τον τίτλο «Είδος του ενδίκου βοηθήματος», ότι το ασκηθέν ένδικο βοήθημα ήταν προσφυγή ακυρώσεως.

58 Παρά ταύτα, η προσφεύγουσα, με την απάντησή της σε γραπτή ερώτηση του Γενικού Δικαστηρίου, διευκρίνισε ότι το υπό κρίση ένδικο βοήθημα έπρεπε να νοηθεί ως στηριζόμενο όχι μόνον στο άρθρο 263 ΣΛΕΕ, το οποίο αποτελεί τη νομική βάση του πρώτου των αιτημάτων της, αλλά και στο άρθρο 272 ΣΛΕΕ, το οποίο αποτελεί τη νομική βάση του δεύτερου αιτήματός της, και επικαλέστηκε προς στήριξη του επιχειρήματός της την απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 2015, Technion και Technion Research & Development Foundation κατά Επιτροπής (T-216/12, EU:T:2015:746). Ομοίως, η Επιτροπή, με την απάντησή της στην ίδια γραπτή ερώτηση του Γενικού Δικαστηρίου, ανέφερε ότι, κατά την άποψή της, το υπό κρίση ένδικο βοήθημα στηριζόταν στην πραγματικότητα τόσο στο άρθρο 263 ΣΛΕΕ όσο και στο άρθρο 272 ΣΛΕΕ και ότι αυτή η διττή νομική βάση ήταν σύμφωνη με την απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 2015, Technion και Technion Research & Development Foundation κατά Επιτροπής (T-216/12, EU:T:2015:746).

59 Υπενθυμίζεται ότι, στη σκέψη 55 της αποφάσεως της 6ης Οκτωβρίου 2015, Technion και Technion Research & Development Foundation κατά Επιτροπής (T-216/12, EU:T:2015:746), το Γενικό Δικαστήριο επισήμανε ότι το επίμαχο στην υπόθεση εκείνη ένδικο βοήθημα, παρά τη ρητή θεμελίωσή του στο άρθρο 263 ΣΛΕΕ, στην πραγματικότητα είχε διττό σκοπό, τουτέστιν όχι μόνο την ακύρωση της αποφάσεως η οποία είχε προσβληθεί στο πλαίσιο εκείνης της υποθέσεως, αλλά και τη διαπίστωση εκ μέρους του Γενικού Δικαστηρίου ότι η Επιτροπή δεν είχε την επίδικη απαίτηση από σύμβαση. Εκκινώντας από τις προκείμενες ότι, αφενός, στο πλαίσιο προσφυγής ακυρώσεως ο δικαστής της Ένωσης δεν έχει αρμοδιότητα εκδικάσεως αναγνωριστικών αγωγών και ότι, αφετέρου, η επίμαχη στην υπόθεση εκείνη σύμβαση περιείχε ρήτρα διαιτησίας υπό την έννοια του άρθρου 272 ΣΛΕΕ, το Γενικό Δικαστήριο εξέτασε, στη σκέψη 57 της εν λόγω αποφάσεως, αν ήταν δυνατός ο μερικός αναχαρακτηρισμός του υπό κρίση ενδίκου βοηθήματος ως ενδίκου βοηθήματος ασκηθέντος τόσο επί τη βάσει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ με αίτημα την ακύρωση της αποφάσεως η οποία είχε προσβληθεί στο πλαίσιο εκείνης της υποθέσεως όσο και επί τη βάσει του άρθρου 272 ΣΛΕΕ με αίτημα να διαπιστωθεί ότι η Επιτροπή δεν ήταν δικαιούχος της επίμαχης στην υπόθεση εκείνη απαιτήσεως από σύμβαση.

60 Στη σκέψη 60 της αποφάσεως της 6ης Οκτωβρίου 2015, Technion και Technion Research & Development Foundation κατά Επιτροπής (T-216/12, EU:T:2015:746), το Γενικό Δικαστήριο διευκρίνισε ότι ο αναχαρακτηρισμός της προσφυγής ακυρώσεως ήταν δυνατός, χωρίς να θίγονται τα δικαιώματα άμυνας του καθού θεσμικού οργάνου, στην περίπτωση που, αφενός, δεν υφίστατο αντίθετη εκπεφρασμένη βούληση του προσφεύγοντος και, αφετέρου, είχε προβληθεί στο δικόγραφο της προσφυγής τουλάχιστον ένας λόγος ακυρώσεως που να αφορά παράβαση των κανόνων οι οποίοι διέπουν την επίμαχη συμβατική σχέση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου της 2ας Μαΐου 1991.

61 Εν προκειμένω, λαμβανομένων υπόψη των απαντήσεων των διαδίκων στη γραπτή ερώτηση του Γενικού Δικαστηρίου (βλ. σκέψη 58 ανωτέρω), του περιεχομένου του δεύτερου αιτήματος της προσφεύγουσας από το οποίο προκύπτει η ύπαρξη διαφοράς συμβατικής φύσεως και του γεγονότος ότι το εν λόγω αίτημα στηρίζεται με λόγους και επιχειρήματα που αντλούνται από παραβίαση εκ μέρους της Επιτροπής των συμφωνιών επιχορηγήσεως, επιβάλλεται ο μερικός αναχαρακτηρισμός του υπό κρίση ενδίκου βοηθήματος ως ασκηθέντος τόσο επί τη βάσει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, με αίτημα την ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως, όσο και επί τη βάσει του άρθρου 272 ΣΛΕΕ, με αίτημα να διατάξει το Γενικό Δικαστήριο την Επιτροπή σε άμεση εξόφληση του υπολοίπου το οποίο οφειλόταν στην προσφεύγουσα δυνάμει των συμφωνιών επιχορηγήσεως, ύψους 49 172,52 ευρώ.

62 Κατόπιν αυτού του μερικού αναχαρακτηρισμού, συνάγεται ότι το δεύτερο αίτημα της προσφεύγουσας στηρίζεται επί κατάλληλης νομικής βάσεως, ήτοι επί του άρθρου 272 ΣΛΕΕ. Πράγματι, η τελευταία διάταξη απονέμει στον δικαστή της Ένωσης αρμοδιότητα πλήρους δικαιοδοσίας, επιτρέποντάς του, κατ' αντιδιαστολή προς τον δικαστή ελέγχου της νομιμότητας ο οποίος επιλαμβάνεται βάσει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, να εκδικάσει κάθε είδος ενδίκου βοηθήματος δυνάμει ρήτρας διαιτησίας (βλ.

απόφαση της 6ης Οκτωβρίου 2015, Technion και Technion Research & Development Foundation κατά Επιτροπής, T-216/12, EU:T:2015:746, σκέψη 57 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Κατά συνέπεια, το αίτημα αυτό είναι παραδεκτό.

2. Επί του παραδεκτού του τρίτου αιτήματος της προσφεύγουσας

63 Η Επιτροπή προέβαλε ένσταση απαραδέκτου ως προς το τρίτο αίτημα της προσφεύγουσας με το σκεπτικό ότι, μεταξύ άλλων, δεν πληροί τις προϋποθέσεις τις οποίες τάσσει το άρθρο 44, παράγραφος 1, στοιχεία γ′ και δ′, του Κανονισμού Διαδικασίας της 2ας Μαΐου 1991.

64 Η προσφεύγουσα δεν απάντησε επί της προβληθείσας από την Επιτροπή ενστάσεως απαραδέκτου.

65 Το Γενικό Δικαστήριο υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ′, του Κανονισμού Διαδικασίας της 2ας Μαΐου 1991, το οποίο εφαρμοζόταν κατά τον χρόνο ασκήσεως του υπό κρίση ενδίκου βοηθήματος, το δικόγραφο της προσφυγής περιέχει το αντικείμενο της διαφοράς και συνοπτική έκθεση των ισχυρισμών των οποίων γίνεται επίκληση.

66 Για να πληρούνται οι προϋποθέσεις αυτές, το δικόγραφο με το οποίο ζητείται αποκατάσταση ζημίας προκληθείσας από όργανο της Ένωσης πρέπει να περιλαμβάνει τα στοιχεία που καθιστούν δυνατή την εξατομίκευση της συμπεριφοράς που ο ενάγων προσάπτει στο όργανο, τους λόγους για τους οποίους θεωρεί ότι υφίσταται αιτιώδης συνάφεια μεταξύ της συμπεριφοράς και της ζημίας που ισχυρίζεται ότι υπέστη, καθώς και τον προσδιορισμό του είδους και της εκτάσεως της ζημίας αυτής (βλ. απόφαση της 15ης Ιουνίου 1999, Ismeri Europa κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου, T-277/97, EU:T:1999:124, σκέψη 30 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

67 Εν προκειμένω, το τρίτο αίτημα της προσφεύγουσας, το οποίο αφορά την επιδίκαση αποζημιώσεως, δεν στηρίζεται σε οποιαδήποτε επιχειρηματολογία, καθώς η προσφεύγουσα απλώς ανέφερε στο πλαίσιο του εν λόγω αιτήματος ότι επιζητούσε την επιδίκαση αποζημιώσεως «λόγω της ζημίας που υπέστη ως προς τη διεθνή φήμη της και για τον χρόνο τον οποίο αφιέρωσε το εξειδικευμένο προσωπικό της για να υπερασπισθεί αβάσιμες απαιτήσεις». Επομένως, τα επιχειρήματά της δεν πληρούν καμία από τις τρεις προϋποθέσεις οι οποίες εκτίθενται στη σκέψη 66 ανωτέρω. Συνεπώς, το αίτημα αυτό πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτο.

Β. Επί της ουσίας

1. Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

68 Υπενθυμίζεται ότι, κατόπιν του μερικού αναχαρακτηρισμού του υπό κρίση ενδίκου βοηθήματος, εναπόκειται στο Γενικό Δικαστήριο να εξετάσει, αφενός, το αίτημα επί τη βάσει του άρθρου 263 ΣΛΕΕ προκειμένου να ακυρωθεί η προσβαλλόμενη απόφαση στο πλαίσιο του πρώτου αιτήματος της προσφεύγουσας και, αφετέρου, το αίτημα επί τη βάσει του άρθρου 272 ΣΛΕΕ προκειμένου να υποχρεωθεί η Επιτροπή σε καταβολή στην προσφεύγουσα του υπολοίπου το οποίο ακόμη της οφειλόταν δυνάμει των συμφωνιών επιχορηγήσεως, ύψους 49 172,52 ευρώ, το οποίο περιλαμβάνεται στο δεύτερο αίτημα (βλ. σκέψη 61 ανωτέρω).

69 Προς στήριξη του ενδίκου βοηθήματος το οποίο άσκησε, η προσφεύγουσα προβάλλει πέντε λόγους. Ο πρώτος λόγος αφορά το ότι οι ελεγκτικοί κανόνες τους οποίους ακολούθησαν οι ελεγκτές ουδέποτε αποτέλεσαν αντικείμενο συμφωνίας μεταξύ των διαδίκων. Ο δεύτερος λόγος αφορά μη εύλογη καθυστέρηση στην κοινοποίηση στην προσφεύγουσα των τελικών εκθέσεων ελέγχου και κακοδιαχείριση, εν γένει, των οικείων δράσεων από την Επιτροπή. Ο τρίτος λόγος αφορά παραβίαση από την Επιτροπή της υποχρεώσεώς της να ανταποκριθεί στο βάρος αποδείξεως το οποίο έφερε. Ο

τέταρτος λόγος αφορά σφάλματα στις τελικές εκθέσεις ελέγχου και ο πέμπτος λόγος, ο οποίος προβάλλεται για πρώτη φορά με το υπόμνημα απαντήσεως, αφορά αναρμοδιότητα της Επιτροπής προς έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως.

70 Συναφώς υπενθυμίζεται ότι, στο πλαίσιο προσφυγής ακυρώσεως που ασκείται βάσει των διατάξεων του άρθρου 263 ΣΛΕΕ, ο δικαστής της Ένωσης οφείλει να εκτιμήσει τη νομιμότητα της προσβαλλομένης πράξεως υπό το πρίσμα της Συνθήκης ή οποιουδήποτε κανόνα δικαίου σχετικού με την εφαρμογή της και, επομένως, του δικαίου της Ένωσης. Αντιθέτως, στο πλαίσιο προσφυγής που ασκείται βάσει των διατάξεων του άρθρου 272 ΣΛΕΕ, ο προσφεύγων μπορεί να προσάψει στο οικείο θεσμικό όργανο μόνο παραβάσεις των συμβατικών διατάξεων ή παραβιάσεις του εφαρμοστέου επί της συμβάσεως δικαίου (βλ., συναφώς, απόφαση της 27ης Σεπτεμβρίου 2012, Applied Microengineering κατά Επιτροπής, T-387/09, EU:T:2012:501, σκέψη 40 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

71 Επομένως, εν προκειμένω, όσον αφορά το αίτημα ακυρώσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο δύναται να εξετάσει, ως δικαστήριο ελέγχου της νομιμότητας, μόνον λόγους και επιχειρήματα προς αμφισβήτηση της νομιμότητας της προσβαλλομένης αποφάσεως έναντι της Συνθήκης ή οποιουδήποτε κανόνα δικαίου σχετικού με την εφαρμογή της, υπό την έννοια του άρθρου 263 ΣΛΕΕ. Αντιθέτως, όσον αφορά το δεύτερο αίτημα της προσφεύγουσας, το οποίο αφορά κατ' ουσίαν διαφορά συμβατικής φύσεως, το Γενικό Δικαστήριο μπορεί να εξετάσει, ως αρμόδιο επί της συμβάσεως δικαστήριο, μόνον λόγους και επιχειρήματα τα οποία αφορούν παραβάσεις των συμφωνιών επιχορηγήσεως ή παραβιάσεις του εφαρμοστέου επί της συμβάσεως δικαίου. Κατά συνέπεια, επιβάλλεται στο στάδιο αυτό η εξέταση διαδοχικώς των προβαλλόμενων από την προσφεύγουσα λόγων ούτως ώστε να διαπιστωθεί το αίτημα με το οποίο πρέπει έκαστος αυτών να συνδεθεί.

72 Στο πλαίσιο του πρώτου λόγου, η προσφεύγουσα υποστηρίζει κατ' ουσίαν ότι οι ελεγκτές εφήρμοσαν ελεγκτικούς κανόνες οι οποίοι δεν είχαν προβλεφθεί στις συμφωνίες επιχορηγήσεως και, ως εκ τούτου, δεν αποτελούσαν αντικείμενο συμφωνίας μεταξύ των διαδίκων. Ως εκ τούτου, η προσβαλλόμενη απόφαση πρέπει να ακυρωθεί. Η προσφεύγουσα υποστηρίζει επίσης ότι, στο πλαίσιο αυτό, η προσβαλλόμενη απόφαση είναι αντίθετη στο άρθρο 126, παράγραφος 2, στοιχείο δ', του δημοσιονομικού κανονισμού το οποίο προβλέπει ότι οι επιλέξιμες δαπάνες εγγράφονται στα λογιστικά βιβλία του δικαιούχου και προσδιορίζονται σύμφωνα με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα της χώρας στην οποία είναι εγκατεστημένος ο δικαιούχος και σύμφωνα με τις συνήθεις πρακτικές κοστολογήσεως που αυτός εφαρμόζει.

73 Επιβάλλεται η επισήμανση ότι ο λόγος αυτός και τα σχετικά με αυτόν επιχειρήματα αφορούν, στην πραγματικότητα, την εκτέλεση των συμφωνιών επιχορηγήσεως όσον αφορά τον καθορισμό των οικονομικών υποχρεώσεων των συμβαλλομένων μερών και συνεπάγονται την εξέταση από το Γενικό Δικαστήριο των εν λόγω συμφωνιών επιχορηγήσεως και του εφαρμοστέου επ' αυτών δικαίου. Κατά συνέπεια, ο λόγος αυτός πρέπει να νοηθεί ως προβαλλόμενος προς στήριξη του δεύτερου αιτήματος της προσφεύγουσας.

74 Όσον αφορά τον δεύτερο λόγο, πρέπει να σημειωθεί προκαταρκτικώς ότι η διατύπωσή του έχει ως εξής: «Επιβάλλεται η ακύρωση της επίδικης αποφάσεως διότι η Επιτροπή καθυστέρησε μη εύλογα να κοινοποιήσει τις τελικές εκθέσεις ελέγχου και τις επακόλουθες εντολές ανακτήσεως». Στο πλαίσιο του λόγου αυτού, η προσφεύγουσα προβάλλει δύο αιτιάσεις. Όσον αφορά την πρώτη αιτίαση, επικαλείται τη μη εύλογη καθυστέρηση με την οποία της κοινοποιήθηκαν οι τελικές εκθέσεις ελέγχου και υποστηρίζει ότι η καθυστέρηση αυτή συνιστά παραβίαση της αρχής της χρηστής διοικήσεως την οποία κατοχυρώνει το άρθρο 41 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Όσον αφορά τη δεύτερη αιτίαση, προσάπτει στην Επιτροπή εν γένει κακοδιαχείριση των οικείων δράσεων. Ενδεικτικά στοιχεία αυτής της κακοδιαχειρίσεως είναι, κατά την προσφεύγουσα, η έλλειψη επικοινωνίας εκ μέρους της Επιτροπής κατά τη διάρκεια της υλοποιήσεως των δράσεων αυτών, η

αναθεώρηση του οδηγού για τους αιτούντες επιχορήγηση, ο οποίος περιείχε πλέον πολύ περισσότερες πληροφορίες για τις επιλέξιμες δαπάνες και το γεγονός ότι οι συμφωνίες επιχορηγήσεως περιείχαν διάφορα σφάλματα από απόψεως ύφους.

75 Όσον αφορά την πρώτη αιτίαση του δεύτερου λόγου, πρέπει να θεωρηθεί ότι προβάλλεται προς στήριξη του δεύτερου αιτήματος στον βαθμό που η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η καθυστέρηση στην κοινοποίηση των τελικών εκθέσεων ελέγχου ήταν μη εύλογη. Συγκεκριμένα, δεδομένου ότι η διενέργεια οικονομικών ελέγχων προβλεπόταν ρητώς στο άρθρο II.20 των συμφωνιών επιχορηγήσεως, η προβαλλόμενη καθυστέρηση αφορά την εκτέλεση των συμφωνιών επιχορηγήσεως. Ταυτοχρόνως, λαμβανομένης υπόψη της διατυπώσεως του προβαλλόμενου λόγου και καθόσον η προσφεύγουσα επικαλείται ρητώς παραβίαση της αρχής της χρηστής διοικήσεως, ήτοι γενικής αρχής του δικαίου η οποία διέπει τη διοικητική δράση ενός οργάνου, η υπό κρίση αιτίαση πρέπει επίσης να θεωρηθεί ότι προβάλλεται προς στήριξη του πρώτου αιτήματος για την ακύρωση της προσβαλλομένης αποφάσεως, καθόσον η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η καθυστέρηση στην κοινοποίηση των τελικών εκθέσεων ελέγχου επηρέασε την ικανότητά της να αμυνθεί αποτελεσματικά κατά τη διοικητική διαδικασία ανακτήσεως η οποία οδήγησε στην έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως.

76 Όσον αφορά τη δεύτερη αιτίαση του υπό κρίση λόγου, πρέπει να θεωρηθεί ότι προβάλλεται προς στήριξη του δεύτερου αιτήματος στον βαθμό που αφορά τη συμπεριφορά της Επιτροπής στο πλαίσιο της εκτελέσεως των συμφωνιών επιχορηγήσεως.

77 Στο πλαίσιο του τρίτου λόγου, η προσφεύγουσα προσάπτει στους ελεγκτές και, κατ' επέκταση, στην Επιτροπή η οποία υιοθέτησε τις τελικές εκθέσεις ελέγχου ότι δεν ανταποκρίθηκαν στο βάρος αποδείξεως το οποίο έφεραν. Ο λόγος αυτός αφορά τη συμβατική διαφορά μεταξύ των διαδίκων και συνεπάγεται την εξέταση από το Γενικό Δικαστήριο των συμφωνιών επιχορηγήσεως καθώς και του εφαρμοστέου επ' αυτών δικαίου. Επομένως, ο συγκεκριμένος λόγος πρέπει να θεωρηθεί ότι προβάλλεται προς στήριξη του δεύτερου αιτήματος της προσφεύγουσας.

78 Στο πλαίσιο του τέταρτου λόγου, η προσφεύγουσα προβάλλει ορισμένο αριθμό σφαλμάτων στις τελικές εκθέσεις ελέγχου. Και αυτός ο λόγος αφορά τη συμβατική διαφορά μεταξύ των διαδίκων και συνεπάγεται την εξέταση από το Γενικό Δικαστήριο των συμφωνιών επιχορηγήσεως καθώς και του εφαρμοστέου επ' αυτών δικαίου. Επομένως, ο συγκεκριμένος λόγος πρέπει να θεωρηθεί ότι προβάλλεται προς στήριξη του δεύτερου αιτήματος της προσφεύγουσας.

79 Τέλος, όσον αφορά τον πέμπτο λόγο, πρέπει προφανώς να θεωρηθεί ως προβαλλόμενος προς στήριξη του πρώτου αιτήματος της προσφεύγουσας, στον βαθμό που αφορά αναρμοδιότητα της Επιτροπής προς έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως.

80 Μετά τον προσδιορισμό του αιτήματος με το οποίο πρέπει να συνδεθεί έκαστος των λόγων τους οποίους προβάλλει η προσφεύγουσα, πρέπει να εξεταστούν ακολούθως, επί της ουσίας, το πρώτο και το δεύτερο αίτημα της προσφεύγουσας. Ενδείκνυται να εξεταστεί πρώτο το δεύτερο αίτημα. Συγκεκριμένα, η προσβαλλόμενη απόφαση της οποίας η ακύρωση ζητείται με το πρώτο αίτημα καθιστά εκτελεστή τη συμβατική απαίτηση την οποία φέρεται ότι έχει η Επιτροπή έναντι της προσφεύγουσας. Στο πλαίσιο του δεύτερου αιτήματος το Γενικό Δικαστήριο καλείται να αποφανθεί επί της υπάρξεως και του ποσού αυτής της συμβατικής απαιτήσεως. Καθόσον το πραγματικό υπόβαθρο της προσβαλλομένης αποφάσεως σχετικά με την ύπαρξη και το ποσό της συμβατικής απαιτήσεως εξετάζεται στο πλαίσιο του δεύτερου αιτήματος, πρέπει, αφενός, η εξέταση αυτού του αιτήματος να προηγηθεί της εξετάσεως του πρώτου αιτήματος και, αφετέρου, οι εκτιμήσεις του Γενικού Δικαστηρίου στο πλαίσιο της εξετάσεως του δεύτερου αιτήματος να ληφθούν υπόψη προκειμένου να ελεγχθεί η νομιμότητα της προσβαλλομένης αποφάσεως κατά την εξέταση του πρώτου αιτήματος (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 6ης Οκτωβρίου 2015, Technion και Technion Research & Development Foundation κατά Επιτροπής, T-216/12, EU:T:2015:746, σκέψη 72, και της 9ης Νοεμβρίου 2016, Trivisio Prototyping κατά Επιτροπής, T-184/15, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2016:652, σκέψεις 65 και 119).

2. Επί του δεύτερου αιτήματος

81 Επιβάλλεται η υπόμνηση ότι ο πρώτος, ο δεύτερος, ο τρίτος και ο τέταρτος λόγος πρέπει να θεωρηθεί ότι προβάλλονται προς στήριξη του δεύτερου αιτήματος της προσφεύγουσας. Ενδείκνυται η εξέταση αρχικώς του τρίτου λόγου, στη συνέχεια, του τέταρτου και του πρώτου λόγου και, τέλος, του δεύτερου λόγου. Πρέπει προκαταρκτικώς να διευκρινιστούν ορισμένα ζητήματα ως προς την αρμοδιότητα του Γενικού Δικαστηρίου και ως προς το δίκαιο υπό το πρίσμα του οποίου πρέπει να εξεταστούν οι προαναφερθέντες λόγοι.

α) Προκαταρκτικές παρατηρήσεις

1) Επί της αρμοδιότητας του Γενικού Δικαστηρίου

82 Υπενθυμίζεται προκαταρκτικώς ότι, κατά το άρθρο 272 ΣΛΕΕ, το Δικαστήριο είναι αρμόδιο να λαμβάνει αποφάσεις δυνάμει ρήτρας διαιτησίας που περιέχεται σε σύμβαση δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου, η οποία έχει συναφθεί από την Ένωση ή για λογαριασμό της. Κατά το άρθρο 256, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ, το Γενικό Δικαστήριο είναι αρμόδιο να αποφαίνεται σε πρώτο βαθμό επί των αγωγών του άρθρου 272 ΣΛΕΕ.

83 Εν προκειμένω, η διατύπωση του άρθρου Ι.9, δεύτερο εδάφιο, των συμφωνιών επιχορηγήσεως είναι αρκούντως ευρεία ώστε να θεωρηθεί ότι απονέμεται στο Γενικό Δικαστήριο η αρμοδιότητα να αποφανθεί επί του δεύτερου αιτήματος της προσφεύγουσας. Επιπλέον, οι διάδικοι δεν αμφισβητούν τη συγκεκριμένη αρμοδιότητα του Γενικού Δικαστηρίου.

2) Επί του εφαρμοστέου στην ένδικη διαφορά δικαίου

84 Όταν επιλαμβάνεται ένδικης διαφοράς δυνάμει ρήτρας διαιτησίας κατά το άρθρο 272 ΣΛΕΕ, το Γενικό Δικαστήριο πρέπει να την επιλύει βάσει του ουσιαστικού δικαίου που έχει εφαρμογή επί της συμβάσεως (απόφαση της 4ης Φεβρουαρίου 2016, Ισότης κατά Επιτροπής, T-562/13, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2016:63, σκέψη 51).

85 Εν προκειμένω, από το άρθρο Ι.9, πρώτο εδάφιο, των συμφωνιών επιχορηγήσεως προκύπτει ότι το ουσιαστικό δίκαιο που έχει εφαρμογή επ' αυτών είναι, κατά κύριο λόγο, το δίκαιο της Ένωσης και, επικουρικώς, το βελγικό δίκαιο περί επιχορηγήσεων. Ως προς το τελευταίο σημείο πρέπει να σημειωθεί ότι, στον βαθμό που οι επιχορηγήσεις οι οποίες αποτελούσαν αντικείμενο των συμφωνιών επιχορηγήσεως είναι επιχορηγήσεις χρηματοδοτούμενες από τον προϋπολογισμό της Ένωσης και χορηγούμενες από την Επιτροπή, δεν εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής των ειδικών κανόνων του βελγικού δικαίου για τις επιχορηγήσεις οι οποίες παρέχονται από τις βελγικές διοικητικές αρχές. Εν προκειμένω, εφαρμοστέοι κανόνες ενδοτικού δικαίου μπορούν να είναι μόνο οι κανόνες του βελγικού κοινού συμβατικού και ενοχικού δικαίου, ούτως ώστε να αντιμετωπιστεί τυχόν απουσία τέτοιων κανόνων σε επίπεδο Ένωσης.

86 Το άρθρο 1134 του code civil belge (βελγικού αστικού κώδικα) προβλέπει, στο πρώτο του εδάφιο, ότι «[ο]ι νομίμως συναφθείσες συμβάσεις επέχουν θέση νόμου μεταξύ των συμβαλλομένων» και, στο δεύτερό του εδάφιο, ότι «[δ]εν μπορούν να ανατραπούν παρά μόνο με αμοιβαία συναίνεση των συμβαλλομένων ή για τους λόγους που επιτρέπει ο νόμος».

87 Το άρθρο 1134, τρίτο εδάφιο, του βελγικού αστικού κώδικα προβλέπει περαιτέρω ότι οι συμβάσεις πρέπει να εκτελούνται σύμφωνα με την καλή πίστη. Κατά το άρθρο 1135 του ίδιου κώδικα, «[ο]ι συμβάσεις επιβάλλουν υποχρεώσεις στα μέρη όχι μόνον εκ του περιεχομένου τους, αλλά και βάσει

όσων προκύπτουν για την ενοχή από την επιείκεια, τα συναλλακτικά ήθη ή τον νόμο, λαμβανομένης υπόψη της φύσεώς της». Επομένως, το άρθρο αυτό εκφράζει επίσης την αρχή της εκτελέσεως των συμβάσεων σύμφωνα με την καλή πίστη.

88 Το άρθρο 1156 του βελγικού αστικού κώδικα περιγράφει τον τρόπο εφαρμογής της αρχής αυτής κατά την ερμηνεία των συμβάσεων. Προβλέπει, συγκεκριμένα, ότι «[π]ρέπει να αναζητείται στις συμβάσεις η κοινή βούληση των συμβαλλομένων μερών, χωρίς προσήλωση στην κυριολεξία των όρων της».

89 Όταν ανακύπτει ένδικη διαφορά σχετική με την εκτέλεση συμβάσεως, το βάρος αποδείξεως διέπεται από τις διατάξεις του άρθρου 1315 του βελγικού αστικού κώδικα, κατά το οποίο όποιος απαιτεί την εκπλήρωση της ενοχής οφείλει να αποδείξει την ύπαρξή της. Αντιστοίχως, όποιος υποστηρίζει ότι έχει απαλλαγεί οφείλει να αποδείξει την καταβολή ή το γεγονός το οποίο προκάλεσε την απόσβεση της ενοχής.

90 Επιβάλλεται η διευκρίνιση ότι ο Κανονισμός Διαδικασίας ρυθμίζει τη διαδικασία σχετικά με την εξέταση του δεύτερου αιτήματος στο πλαίσιο του οποίου το Γενικό Δικαστήριο λειτουργεί ως αρμόδιο επί της συμβάσεως δικαστήριο, βάσει της γενικώς αναγνωρισμένης δικαιικής αρχής κατά την οποία κάθε δικαστήριο εφαρμόζει τους δικούς του δικονομικούς κανόνες (βλ., συναφώς, απόφαση της 13ης Ιουνίου 2012, Insula κατά Επιτροπής, T-246/09, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2012:287, σκέψη 88 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

β) Επί του τρίτου λόγου, ο οποίος αφορά παραβίαση εκ μέρους της Επιτροπής της υποχρεώσεώς της να ανταποκριθεί στο βάρος αποδείξεως το οποίο έφερε

91 Στο πλαίσιο του τρίτου λόγου η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι οι ελεγκτές απέκλεισαν πλήθος δαπανών χωρίς να προσκομίσουν αποδεικτικά στοιχεία, προβαίνοντας απλώς σε εξαγωγή συμπερασμάτων. Ως παράδειγμα των επιχειρημάτων της αναφέρει τα πορίσματα των ελεγκτών σχετικά με τις δηλωθείσες δαπάνες για τις δραστηριότητες του ειδικού Χ στο πλαίσιο της δράσης της συμφωνίας επιχορηγήσεως C. Εξ αυτού συνάγει ότι η Επιτροπή, εγκρίνοντας τα πορίσματα αυτά, παραβίασε τη γενική και θεμελιώδη αρχή του βάρους αποδείξεως σύμφωνα με την οποία ο προβάλλων ισχυρισμό βαρύνεται και με την απόδειξή του με τα σχετικά αποδεικτικά στοιχεία.

92 Η Επιτροπή αμφισβητεί το βάσιμο του υπό εξέταση λόγου.

93 Υπενθυμίζεται ότι, κατά θεμελιώδη αρχή που διέπει τις χρηματοδοτικές συνδρομές της Ένωσης, η Ένωση μπορεί να επιχορηγεί μόνον δαπάνες οι οποίες πράγματι αναλήφθηκαν. Από την αρχή αυτή συνάγεται ότι, προς δικαιολόγηση της παροχής ορισμένης επιχορηγήσεως, δεν αρκεί να αποδείξει ο δικαιούχος της ενισχύσεως ότι το έργο εκτελέσθηκε. Ο εν λόγω δικαιούχος οφείλει επιπλέον να αποδείξει ότι υποβλήθηκε στις δηλωθείσες δαπάνες σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που προβλέπονται για τη χορήγηση της οικείας συνδρομής, δεδομένου ότι μόνον οι δεόντως δικαιολογημένες δαπάνες μπορούν να θεωρηθούν επιλέξιμες. Η υποχρέωση τηρήσεως των χρηματοδοτικών προϋποθέσεων καταλέγεται στις ουσιώδεις δεσμεύσεις του δικαιούχου και, για τον λόγο αυτό, αποτελεί προϋπόθεση της χορηγήσεως της χρηματοδοτικής συνδρομής (βλ. απόφαση της 24ης Οκτωβρίου 2014, Technische Universität Dresden κατά Επιτροπής, T-29/11, EU:T:2014:912, σκέψη 71 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

94 Η προμνησθείσα στη σκέψη 93 αρχή αποτυπώνεται στις προβλέψεις των συμφωνιών επιχορηγήσεως σχετικά με τον τρόπο χορηγήσεως της χρηματοδοτήσεως. Υπενθυμίζεται, στο πλαίσιο αυτό, ότι, βάσει των άρθρων I.6 και II.15.4 των εν λόγω συμφωνιών, ο συντονιστής όφειλε, μεταξύ άλλων, να υποβάλει στην Επιτροπή, μετά την ολοκλήρωση της δράσης, τελική οικονομική εκκαθάριση των πραγματικών επιλέξιμων δαπανών και πλήρη ανακεφαλαιωτικό λογαριασμό των εσόδων και των δαπανών της δράσης, η δε Επιτροπή μπορούσε, κατά περίπτωση, να ζητήσει συμπληρωματικές πληροφορίες και έγγραφα. Με βάση τα έγγραφα τα οποία προβλέπονται στο άρθρο II.15.4 των συμφωνιών αυτών η

Επιτροπή καθορίζει, σύμφωνα με το άρθρο II.17 των ίδιων συμφωνιών και με την επιφύλαξη πληροφοριών τις οποίες θα λάβει μεταγενέστερα στο πλαίσιο οικονομικού ελέγχου διενεργούμενου βάσει του άρθρου II.20 των επίμαχων συμφωνιών, το τελικό ποσό της επιχορηγήσεως.

95 Πρέπει, επίσης, να υπομνησθεί ότι, βάσει του άρθρου II.20.3 των συμφωνιών επιχορηγήσεως, η Επιτροπή μπορεί να διενεργήσει οικονομικό έλεγχο σχετικά με τον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιήθηκε η επιχορήγηση, τα δε αποτελέσματά του μπορούν να οδηγήσουν στην έκδοση αποφάσεων ανακτήσεως από την Επιτροπή. Τα άρθρα II.20.1 και II.20.4 των εν λόγω συμφωνιών προβλέπουν, εξάλλου, την υποχρέωση των δικαιούχων της επιχορηγήσεως να προσκομίζουν στην Επιτροπή και στα εντεταλμένα από αυτήν πρόσωπα κάθε αναγκαία πληροφορία προκειμένου να διαπιστωθεί ότι η δράση εκτελέσθηκε σε συμμόρφωση προς αυτές τις συμφωνίες.

96 Ο δικαστής της Ένωσης έχει κρίνει ότι τα τελικά πορίσματα του οικονομικού ελέγχου και το σύνολο των τεκμηριωτικών τους στοιχείων πρέπει να αναλύονται ως αποδεικτικά στοιχεία στη διάθεση της Επιτροπής ενόψει ενδεχόμενης ασκήσεως ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου αγωγής από ενδοσυμβατική ευθύνη (απόφαση της 8ης Σεπτεμβρίου 2015, Amitié κατά Επιτροπής, T-234/12, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2015:601, σκέψη 136). Κατ' αναλογίαν, πρέπει να θεωρηθεί ότι, εν προκειμένω, οι τελικές εκθέσεις ελέγχου συνιστούν αποδεικτικά στοιχεία προς στήριξη των επιχειρημάτων της Επιτροπής σχετικά με την εκτέλεση των συμφωνιών επιχορηγήσεως.

97 Υπό το πρίσμα αυτών των αρχών πρέπει να εξετασθεί η αιτίαση της προσφεύγουσας σχετικά με την απόρριψη ορισμένων δαπανών που αφορούσαν τις δραστηριότητες του ειδικού X στο πλαίσιο της δράσης της συμφωνίας επιχορηγήσεως C.

98 Από την τελική έκθεση ελέγχου για τη δράση της συμφωνίας επιχορηγήσεως C προκύπτει ότι οι ελεγκτές, παραπέμποντας στην περιγραφή των δραστηριοτήτων της προσφεύγουσας όπως αυτή αποτυπωνόταν στον ιστότοπό της, διαπίστωσαν ότι ο ειδικός X είχε συμμετάσχει, στις 13 Φεβρουαρίου 2009, σε εκπαιδευτική ημερίδα στην Τουρκία στο πλαίσιο άλλης δράσης. Παρά ταύτα, η προσφεύγουσα δήλωσε ότι, κατά την ίδια ημέρα, ο ειδικός X είχε εργαστεί με πλήρη απασχόληση για τη δράση της συμφωνίας επιχορηγήσεως C. Οι ελεγκτές απέρριψαν τις δαπάνες σχετικά με την ημέρα εκείνη οι οποίες ανέρχονταν σε 450 ευρώ.

99 Προκύπτει επίσης από την τελική έκθεση ελέγχου για τη δράση της συμφωνίας επιχορηγήσεως C ότι οι ελεγκτές εξέτασαν αν το σφάλμα της τιμολογήσεως υπηρεσιών για τη 13η Φεβρουαρίου 2009 για την εν λόγω δράση αποτελούσε μεμονωμένο σφάλμα ή αν αφορούσε και άλλες ημέρες. Ζήτησαν, ως εκ τούτου, από την προσφεύγουσα να τους προσκομίσει αποσπάσματα των οικονομικών εκθέσεων για άλλες υλοποιηθείσες από την προσφεύγουσα δράση και δη πληροφορίες αφορώσες τα εμπλεκόμενα πρόσωπα και την κατανομή του χρόνου εργασίας τους, με σκοπό να διαπιστωθεί, κατόπιν συγκρίσεως, η ακρίβεια του αριθμού των ωρών που είχαν τιμολογηθεί από τα εμπλεκόμενα πρόσωπα στο πλαίσιο της δράσης της συμφωνίας επιχορηγήσεως C. Η προσφεύγουσα αρνήθηκε την παροχή των πληροφοριών που είχαν ζητηθεί με το σκεπτικό ότι τέτοια υποχρέωση δεν ενέπιπτε στο πεδίο εφαρμογής του επίμαχου οικονομικού ελέγχου.

100 Χωρίς την προσκόμιση από την προσφεύγουσα της ζητηθείσας τεκμηριώσεως, οι ελεγκτές συμπέραναν ότι δεν ήταν σε θέση να επιβεβαιώσουν αν το υπόλοιπο των δηλωθεισών δαπανών που αφορούσε τις υπηρεσίες του ειδικού X, ύψους 21 445,45 ευρώ (και αντιστοιχούντος σε 39 δηλωθείσες ημέρες εργασίας), αφορούσε αποκλειστικά τη δράση της συμφωνίας επιχορηγήσεως C. Ως εκ τούτου, διατύπωσαν επιφύλαξη ως προς την επιλεξιμότητα των δαπανών αυτών. Επί της ίδιας βάσεως, οι ελεγκτές διατύπωσαν επιφύλαξη ως προς την επιλεξιμότητα των δηλωθεισών δαπανών για τις υπηρεσίες τις οποίες παρείχε ο ειδικός Y, ύψους 22 824,77 ευρώ. Συνεπώς, οι δηλωθείσες δαπάνες για τις οποίες οι ελεγκτές διατύπωσαν επιφυλάξεις ανέρχονταν σε 44 270,22 ευρώ.

101 Προκύπτει επίσης από την τελική έκθεση ελέγχου σχετικά με τη δράση της συμφωνίας επιχορηγήσεως C ότι οι προαναφερθείσες επιφυλάξεις των ελεγκτών επιβεβαιώνονταν από τα ακόλουθα στοιχεία. Πρώτον, οι ελεγκτές ανέφεραν ότι το 81 % των αμοιβών για το έτος 2009 και το 100 % των αμοιβών για το χρονικό διάστημα μεταξύ των μηνών Ιανουαρίου και Ιουνίου 2010, που καταβλήθηκαν στους δύο συνιδιοκτήτες της προσφεύγουσας, στους ειδικούς Χ και Υ, αφορούσαν τις υπηρεσίες τους οι οποίες δηλώθηκαν στο πλαίσιο των οικείων δράσεων, παρά το γεγονός ότι και άλλες δράσεις στις οποίες συμμετείχε η προσφεύγουσα υλοποιούνταν κατά τα διαστήματα αυτά. Δεύτερον, διαπίστωσαν ότι το λογιστικό σύστημα της προσφεύγουσας δεν επέτρεπε την αντιστοίχιση των δαπανών προσωπικού με έκαστη δράση. Τρίτον, διαπίστωσαν ότι τα υποβληθέντα δελτία καταγραφής του χρόνου εργασίας δεν παρουσίαζαν λεπτομερώς τη δραστηριότητα και τις ώρες απασχολήσεως του προσωπικού ή των ειδικών, αλλά μόνον τον χρόνο εργασίας που αναλογούσε στη δράση.

102 Με το από 10 Ιουνίου 2013 έγγραφό της με το οποίο κοινοποίησε την τελική έκθεση ελέγχου για τη δράση της συμφωνίας επιχορηγήσεως C, η Επιτροπή επισήμανε στην προσφεύγουσα ότι δαπάνη συνολικού ποσού 44 270,22 ευρώ για τις υπηρεσίες των ειδικών Χ και Υ, ως προς την οποία οι ελεγκτές είχαν διατυπώσει επιφυλάξεις, θα μπορούσε να θεωρηθεί επιλέξιμη εφόσον η προσφεύγουσα υπέβαλε την τεκμηρίωση την οποία ζητούσαν οι ελεγκτές εντός ενός μηνός. Η προσφεύγουσα δεν υπέβαλε τέτοιου είδους τεκμηρίωση και η προαναφερθείσα δαπάνη απορρίφθηκε οριστικώς από την Επιτροπή ως μη επιλέξιμη.

103 Λαμβανομένων υπόψη της θεμελιώδους αρχής που διέπει τις χρηματοδοτικές συνδρομές της Ένωσης σχετικά με το βάρος αποδείξεως το οποίο φέρει ο δικαιούχος επιχορηγήσεως της Ένωσης (βλ. σκέψη 93 ανωτέρω), της εκτιμήσεως στη σκέψη 96 ανωτέρω και του γεγονότος ότι δεν προκύπτει από τη δικογραφία ούτε υποστηρίζεται ότι οι ελεγκτές και η Επιτροπή ενήργησαν με κακή πίστη, επιβάλλεται το συμπέρασμα ότι εναπέκειτο στην προσφεύγουσα, η οποία αντιμετώπιζε συγκεκριμένες διαπιστώσεις των ελεγκτών, να υποβάλει αποδεικτικά στοιχεία από τα οποία να προκύπτει ότι οι δηλωθείσες δαπάνες για τις παρασχεθείσες υπηρεσίες από τους ειδικούς Χ και Υ πληρούσαν τις απαιτήσεις επιλεξιμότητας του άρθρου II.14.1 των συμφωνιών επιχορηγήσεως, και δη ότι αφορούσαν το αντικείμενο των εν λόγω συμφωνιών και ήταν αναγκαίες για την υλοποίηση των δράσεων τις οποίες αφορούσαν οι συμφωνίες αυτές.

104 Διαπιστώνεται, όμως, ότι η προσφεύγουσα δεν υπέβαλε οποιοδήποτε αποδεικτικό στοιχείο ούτε κατά τη διαδικασία προ της ασκήσεως της προσφυγής ούτε ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου.

105 Η προσφεύγουσα υποστήριξε ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου ότι τα πορίσματα των ελεγκτών δεν στηρίζονταν σε αποδεικτικά στοιχεία. Για παράδειγμα, η προσφεύγουσα αναφέρεται στην περίπτωση του ειδικού Χ και υποστηρίζει ότι οι ελεγκτές, προκειμένου να αποκλείσουν το σύνολο των 40 ημερών τις οποίες η ίδια δήλωσε, δεν είχαν το δικαίωμα να προβούν σε επαγωγικό συλλογισμό, στηριζόμενοι στο σφάλμα σχετικά με τη 13η Φεβρουαρίου 2009, αλλά όφειλαν να αποδείξουν ότι έκαστη των υπολοίπων 39 ημερών δεν αφορούσε αποκλειστικώς τη δράση της συμφωνίας επιχορηγήσεως C.

106 Η επιχειρηματολογία αυτή πρέπει να απορριφθεί στον βαθμό που αντίκειται στην κατανομή του βάρους αποδείξεως όπως καθορίζεται εν προκειμένω. Ειδικότερα, οι ελεγκτές παρουσίασαν συγκεκριμένα στοιχεία ενδεικτικά του ότι υπήρχε κίνδυνος οι δηλωθείσες ημέρες εργασίας για τους ειδικούς Χ και Υ, στο πλαίσιο της δράσης της συμφωνίας επιχορηγήσεως C, να μην πληρούν τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας του άρθρου II.14.1 της εν λόγω συμφωνίας (βλ. σκέψεις 98 έως 101 ανωτέρω). Επομένως, εναπέκειτο στην προσφεύγουσα να αποδείξει, με την απαιτούμενη τεκμηρίωση, ότι οι προϋποθέσεις επιλεξιμότητας είχαν τηρηθεί, όπερ δεν έγινε. Κατά συνέπεια, στηριζόμενη στο τεκμήριο της μη επιλεξιμότητας των δαπανών, τεκμήριο το οποίο στηρίχθηκε σε συγκεκριμένες ενδείξεις χωρίς να ανατραπεί με αποδεικτικά στοιχεία, η Επιτροπή βασίμως ενέκρινε τον αποκλεισμό του συνόλου των δαπανών σχετικά με την εργασία των ειδικών Χ και Υ στο πλαίσιο της δράσης αυτής (βλ., συναφώς, απόφαση της 12ης Δεκεμβρίου 2013, Berliner Institut für Vergleichende Sozialforschung κατά Επιτροπής, T-171/08, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2013:639, σκέψη 155 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

107 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει επίσης ότι, εάν γινόταν δεκτός ο συλλογισμός των ελεγκτών ο οποίος συνεπάγεται την απόρριψη όλων των δηλωθεισών ημερών για τους ειδικούς Χ και Υ, η προσφερθείσα από την προσφεύγουσα εργασία θα είχε παραχθεί εσωτερικώς και αυτομάτως χωρίς την παρεμβολή οποιουδήποτε ειδικού. Ένα τέτοιο συμπέρασμα θα ήταν παράδοξο δεδομένων της κλίμακας και της ποιότητας της εν λόγω εργασίας.

108 Η επιχειρηματολογία αυτή πρέπει να απορριφθεί λαμβανομένης υπόψη της εκτεθείσας στη σκέψη 93 ανωτέρω αρχής, σύμφωνα με την οποία δεν αρκεί να αποδεικνύει ο δικαιούχος της επιχορηγήσεως την υλοποίηση ενός έργου προς δικαιολόγηση της παροχής της επιχορηγήσεως αυτής. Ο δικαιούχος πρέπει, επιπλέον, να αποδείξει ότι υποβλήθηκε στα δηλωθέντα έξοδα σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που προβλέπονται για τη χορήγηση της οικείας συνδρομής, καθώς μόνο οι δεόντως δικαιολογημένες δαπάνες μπορούν να θεωρηθούν επιλέξιμες. Επομένως, εν προκειμένω, το γεγονός ότι η δράση της συμφωνίας επιχορηγήσεως C υλοποιήθηκε επιτυχώς δεν αρκεί για την αποδοχή των δηλωθεισών δαπανών για τους ειδικούς Χ και Υ ως επιλέξιμων. Επιβάλλεται περαιτέρω να έχουν τηρηθεί οι προϋποθέσεις επιλεξιμότητας οι οποίες ορίζονται, μεταξύ άλλων, στο άρθρο II.14.1 της εν λόγω συμφωνίας.

109 Στο υπόμνημα απαντήσεως, η προσφεύγουσα προβάλλει πρόσθετα επιχειρήματα τα οποία πρέπει επίσης να απορριφθούν βάσει, μεταξύ άλλων, των αρχών περί κατανομής του βάρους αποδείξεως στη συγκεκριμένη υπόθεση.

110 Όσον αφορά τη 13η Φεβρουαρίου 2009, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η συμμετοχή του ειδικού Χ στην εκπαιδευτική ημερίδα στην Τουρκία δεν σήμαινε ότι δεν μπορούσε να εργαστεί για τη δράση της συμφωνίας επιχορηγήσεως C κατά τη διάρκεια της ημέρας αυτής. Η συμμετοχή αυτή δεν σήμαινε περαιτέρω, κατά την προσφεύγουσα, ότι η ίδια δεν ήταν ικανή να τηρήσει ορθά λογιστικά στοιχεία.

111 Η προσφεύγουσα προσθέτει ότι ο ειδικός Χ είχε υπογράψει το απαιτούμενο δελτίο καταγραφής του χρόνου εργασίας σύμφωνα με τα τελικά οικονομικά έγγραφα και ότι τα τιμολόγια και τα δικαιολογητικά πληρωμής είχαν υποβληθεί στην Επιτροπή. Τίθεται, ως εκ τούτου, το ζήτημα του ποιες είναι οι επιπλέον αποδείξεις τις οποίες απαιτεί η Επιτροπή, δεδομένου και του ότι η εργασία είχε ολοκληρωθεί.

112 Εξάλλου, η προσφεύγουσα δικαιολογεί την άρνησή της να προσκομίσει τα ζητηθέντα από τους ελεγκτές έγγραφα υποστηρίζοντας ότι οι ελεγκτές δεν είχαν δικαίωμα να διενεργήσουν οικονομικό έλεγχο επί όλων των λογαριασμών της και ότι η άρνησή της να προσκομίσει τα έγγραφα δεν ήταν ικανή να δικαιολογήσει την απόρριψη των δαπανών ως μη επιλέξιμων.

113 Όσον αφορά, καταρχάς, τη 13η Φεβρουαρίου 2009, υπενθυμίζεται το μη αμφισβητηθέν γεγονός ότι ο ειδικός Χ συμμετείχε, κατά τη διάρκεια της ημέρας αυτής, σε εκπαίδευση στην Τουρκία η οποία δεν είχε καμία σχέση με τη δράση της συμφωνίας επιχορηγήσεως C και ότι οι συνδεόμενες με τις υπηρεσίες του εν λόγω ειδικού δαπάνες κατά τη διάρκεια της ημέρας εκείνης είχαν, παρά ταύτα, δηλωθεί για την ως άνω δράση, καθώς η προσφεύγουσα δήλωσε ότι ο ειδικός αυτός είχε εργαστεί με πλήρη απασχόληση για τη δράση στη διάρκεια της ημέρας εκείνης. Λαμβανομένης υπόψη της συγκεκριμένης ενδείξεως που επισήμαναν οι ελεγκτές, σύμφωνα με την οποία η χρέωση των δαπανών αυτών για τον επίμαχο ειδικό κατά τη διάρκεια της εν λόγω ημέρας δεν ανταποκρινόταν στην πραγματικότητα, εναπέκειτο στην προσφεύγουσα να αποδείξει ότι, πράγματι, ο ίδιος ειδικός είχε εργαστεί με πλήρη απασχόληση για την οικεία δράση κατά τη διάρκεια της επίμαχης ημέρας παρά το γεγονός ότι συμμετείχε, την ίδια ημέρα, σε εκπαίδευση στην Τουρκία.

114 Η προσφεύγουσα, όμως, δεν εκπλήρωσε τις σχετικές με το βάρος αποδείξεως υποχρεώσεις που υπείχε. Πράγματι, διαπιστώνεται, όπως διαπίστωσαν και οι ελεγκτές, ότι τα τιμολόγια και δελτία καταγραφής του χρόνου εργασίας τα οποία επικαλείται η προσφεύγουσα και τα οποία προσκόμισε στο Γενικό Δικαστήριο στο πλαίσιο μέτρου οργανώσεως της διαδικασίας δεν είναι ικανά να αποδείξουν το υποστατό και, ως εκ τούτου, την επιλεξιμότητα των δηλωθεισών δαπανών για τον ειδικό Χ. Τα

προσκομισθέντα τιμολόγια απλώς υποδεικνύουν το τιμολογηθέν ποσό από τον εν λόγω ειδικό προς την προσφεύγουσα για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα χωρίς να διευκρινίζουν ούτε την οικεία δράση ούτε τις εργασίες τις οποίες πραγματοποίησε ο ειδικός αυτός. Τα δελτία καταγραφής του χρόνου εργασίας αναφέρουν αποκλειστικώς τον χρόνο εργασίας τον οποίο διέθεσε ο ίδιος ειδικός για την επίμαχη δράση ανά συγκεκριμένη ημέρα, χωρίς λεπτομέρειες σχετικά με τις δραστηριότητές του και του διατεθέντος χρόνου στο πλαίσιο κάθε δραστηριότητας. Εξάλλου, η προσφεύγουσα δεν αμφισβήτησε τις διαπιστώσεις των ελεγκτών σύμφωνα με τις οποίες, αφενός, υπήρχε αλληλοεπικάλυψη μεταξύ πλήθους δράσεων στις οποίες συμμετείχε η προσφεύγουσα και, αφετέρου, το λογιστικό της σύστημα δεν επέτρεπε τον προσδιορισμό των δαπανών προσωπικού που αντιστοιχούσαν σε κάθε δράση (βλ. σκέψη 101 ανωτέρω). Υπό τις περιστάσεις αυτές, επιβάλλεται το συμπέρασμα ότι η προσφεύγουσα δεν απέδειξε το υποστατό και, ως εκ τούτου, την επιλεξιμότητα των δηλωθεισών δαπανών για τον επίμαχο ειδικό στο πλαίσιο της δράσης της συμφωνίας επιχορηγήσεως C ούτε για τη 13η Φεβρουαρίου 2009 ούτε για τις υπόλοιπες 39 ημέρες.

115 Ακολούθως, όσον αφορά τα επιχειρήματα της προσφεύγουσας σχετικά με την άρνησή της να προσκομίσει ορισμένα έγγραφα στους ελεγκτές (βλ. σκέψη 112 ανωτέρω), πρέπει να σημειωθεί ότι οι ελεγκτές δεν ζήτησαν, όπως διατείνεται η προσφεύγουσα, να ελέγξουν τους λογαριασμούς της. Οι ελεγκτές ζήτησαν να εξετάσουν τις οικονομικές εκθέσεις άλλων δράσεων στις οποίες συμμετείχε η προσφεύγουσα παραλλήλως με τις τρεις επίμαχες δράσεις, ώστε να διασταυρώσουν τις πληροφορίες τις οποίες τους είχε υποβάλει σχετικά με τον χρόνο απασχολήσεως του ειδικού Χ. Όπως σημειώνει και η Επιτροπή, σκοπός των ελεγκτών ήταν να παρασχεθεί στην προσφεύγουσα η δυνατότητα να αποδείξει την αλήθεια των δηλώσεών της σχετικά με τη δράση της συμφωνίας επιχορηγήσεως C, η οποία αποτελούσε το αντικείμενο του οικονομικού ελέγχου, και όχι να εξακριβώσει την εν γένει λογιστική της κατάσταση. Επομένως, η επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας δεν ασκεί επιρροή, καθώς στηρίζεται σε εσφαλμένη ερμηνεία του αιτήματος των ελεγκτών. Σε κάθε περίπτωση, η επιχειρηματολογία αυτή δεν είναι ικανή να κλονίσει τη διαπίστωση ότι η προσφεύγουσα δεν εκπλήρωσε το βάρος αποδείξεως το οποίο έφερε.

116 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των ανωτέρω σκέψεων, ο εξετασθείς λόγος πρέπει να απορριφθεί.

γ) Επί του τέταρτου λόγου, ο οποίος αφορά σφάλματα περιλαμβανόμενα στις τελικές εκθέσεις ελέγχου

117 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι οι τελικές εκθέσεις ελέγχου έπασχαν από ορισμένα πρόδηλα διαδικαστικά και ουσιαστικά σφάλματα. Στο πλαίσιο αυτό, προβάλλει πέντε αιτιάσεις οι οποίες ενδείκνυται να εξετασθούν διαδοχικώς.

118 Η Επιτροπή αμφισβητεί τις αιτιάσεις αυτές.

1) Ως προς το επίπεδο εμπειρογνωσίας των ελεγκτών

119 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι οι ελεγκτές δεν είχαν την απαιτούμενη εμπειρογνωσία προκειμένου να αμφισβητήσουν την ποιότητα της εργασίας της και τον αναγκαίο χαρακτήρα των δραστηριοτήτων τις οποίες είχε υλοποιήσει και ότι, κατ' ουσίαν, προκειμένου να εκτιμήσουν τον αναγκαίο χαρακτήρα των δηλωθεισών ωρών, όφειλαν να στηριχθούν στον αριθμό των ωρών που αναφέρονταν στις προτάσεις τις οποίες είχε η ίδια υποβάλει προκειμένου να λάβει τις επίμαχες επιχορηγήσεις.

120 Εξάλλου, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι, σε ορισμένα χωρία της τελικής εκθέσεως ελέγχου για τη δράση της συμφωνίας επιχορηγήσεως A, οι ελεγκτές ανέφεραν ότι δεν ήταν σε θέση να διαμορφώσουν άποψη ως προς τη συνάφεια ορισμένων δαπανών με τις συνδεόμενες με τη δράση αυτή δραστηριότητες. Κατά την κρίση της, η αναγνώριση από τους ελεγκτές της αδυναμίας τους να διαμορφώσουν τέτοια συμπεράσματα συνιστά, αφ' εαυτής, prima facie απόδειξη του ότι δεν ανταποκρίθηκαν στο βάρος αποδείξεως το οποίο έφεραν.

121 Η επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας ως προς το επίπεδο της εμπειρογνωσίας των ελεγκτών πρέπει να απορριφθεί.

122 Όσον αφορά την εμπειρογνωσία των ελεγκτών, από κανένα στοιχείο της δικογραφίας δεν προκύπτουν αμφιβολίες ως προς το αν διέθεταν τα απαιτούμενα προσόντα προκειμένου να εξακριβώσουν την επιλεξιμότητα των δαπανών τις οποίες δήλωσε η προσφεύγουσα έχοντας ως γνώμονα τις προβλέψεις των συμφωνιών επιχορηγήσεως. Επιπλέον, εσφαλμένως υποστηρίζει η προσφεύγουσα ότι οι ελεγκτές έπρεπε να στηριχθούν στον αριθμό των ωρών που περιλαμβάνονταν στις προτάσεις τις οποίες είχε υποβάλει προκειμένου να λάβει τις επίμαχες επιχορηγήσεις. Πράγματι, αρκεί να σημειωθεί ότι από τη συνδυασμένη ερμηνεία των άρθρων II.15.4 και II.17.1 των εν λόγω συμφωνιών προκύπτει ότι το ποσό της επιχορηγήσεως καθίσταται οριστικό μόνον μετά την έγκριση από την Επιτροπή των υποβαλλόμενων από την προσφεύγουσα εγγράφων βάσει του προαναφερθέντος άρθρου II.15.4, με την επιφύλαξη των πληροφοριών που η Επιτροπή θα λάβει στη συνέχεια κατόπιν του οικονομικού ελέγχου που διενεργείται βάσει του άρθρου II.20 των συμβάσεων αυτών. Αποδεικνύεται, επομένως, ότι οι ώρες οι οποίες αναφέρονται στις προτάσεις τις οποίες υπέβαλε η προσφεύγουσα προκειμένου να λάβει τις τρεις επιχορηγήσεις που αποτελούν το αντικείμενο των επίμαχων συμφωνιών αποτελούσαν απλώς εκτιμήσεις οι οποίες δεν δύναται να εμποδίσουν τον έλεγχο της επιλεξιμότητας των δηλωθεισών δαπανών από τους ελεγκτές.

123 Όσον αφορά την επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας η οποία εκτίθεται στη σκέψη 120 ανωτέρω, πρέπει να σημειωθεί ότι, σε διάφορα χωρία των τελικών εκθέσεων ελέγχου, οι ελεγκτές διαπίστωσαν ότι δεν ήταν σε θέση να αποφανθούν ως προς την επιλεξιμότητα των δηλωθεισών από την προσφεύγουσα δαπανών και ότι η αδυναμία αυτή οφειλόταν στη μη προσκόμιση εκ μέρους της προσφεύγουσας των ζητηθέντων στοιχείων και στη μη απόδειξη, με τον τρόπο αυτό, της επιλεξιμότητας των δηλωθεισών δαπανών. Επομένως, η προαναφερθείσα αδυναμία των ελεγκτών δεν οφειλόταν στην προβαλλόμενη ανικανότητά τους και δεν αποδείκνυε παράβαση του βάρους αποδείξεως. Στο πλαίσιο της εξετάσεως του τρίτου λόγου, κρίθηκε ότι εναπέκειτο κατ' ουσίαν στην προσφεύγουσα, υπό τις συγκεκριμένες περιστάσεις, να αποδείξει την επιλεξιμότητα των δηλωθεισών δαπανών.

124 Συνεπώς, η πρώτη αιτίαση της προσφεύγουσας πρέπει να απορριφθεί.

2) Ως προς τα δελτία καταγραφής του χρόνου εργασίας

125 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πλάνη θεωρώντας ότι οι ειδικοί τους οποίους απασχόλησε η προσφεύγουσα όφειλαν να συμπληρώσουν δελτία καταγραφής του χρόνου εργασίας. Κατά την άποψή της, οι συμφωνίες επιχορηγήσεως δεν προβλέπουν τέτοια προϋπόθεση και δεν προσδιορίζουν το είδος της πληροφορίας που έπρεπε να περιέχουν τα δελτία αυτά.

126 Η αιτίαση αυτή είναι επίσης απορριπτέα. Βεβαίως, οι συμφωνίες επιχορηγήσεως δεν προβλέπουν υποχρέωση της προσφεύγουσας να αποδείξει την επιλεξιμότητα των δηλούμενων δαπανών χρησιμοποιώντας δελτία καταγραφής του χρόνου εργασίας από το εμπλεκόμενο προσωπικό στις οικείες δράσεις. Οι εν λόγω συμφωνίες προβλέπουν, ωστόσο, στο άρθρο II.14.1, ότι οι δαπάνες οι οποίες δηλώνονται πρέπει να είναι ταυτοποιήσιμες και ελέγξιμες, αφήνοντας στην προσφεύγουσα την επιλογή των αποδεικτικών μέσων. Όπως σημειώνει ορθώς η Επιτροπή, τα δελτία καταγραφής του χρόνου εργασίας συνιστούν ένα από τα μέσα αποδείξεως της επιλεξιμότητας των δαπανών.

127 Εξάλλου, δεν προκύπτει από τις τελικές εκθέσεις ελέγχου ότι οι ελεγκτές θεμελίωσαν τα πορίσματά τους στη μη υποβολή δελτίων καταγραφής του χρόνου εργασίας από την προσφεύγουσα. Σε όλες τις περιπτώσεις, οι ελεγκτές στήριξαν τα πορίσματά τους σε πλήθος ενδείξεων. Μεταξύ αυτών, σημείωσαν το γεγονός ότι τα υποβληθέντα δελτία καταγραφής του χρόνου εργασίας δεν παρουσίαζαν με λεπτομέρειες τις εκτελεσθείσες δραστηριότητες και τον χρόνο τον οποίο διέθεσαν το προσωπικό ή οι ειδικοί για κάθε δραστηριότητα. Οι ελεγκτές επισήμαναν και άλλες ελλείψεις, όπως το γεγονός ότι

το λογιστικό σύστημα της προσφεύγουσας δεν επέτρεπε τη σύνδεση μεταξύ των δαπανών προσωπικού και των δράσεων τις οποίες υλοποίησε η προσφεύγουσα, γεγονός που ενείχε τον κίνδυνο διπλής τιμολογήσεως. Οι ελεγκτές επισήμαναν περαιτέρω διάφορες περιπτώσεις διπλής τιμολογήσεως (βλ., για παράδειγμα, τις δαπάνες για τις θέσεις F 13, F 21, F 27, F 30 και F 34 στο πλαίσιο της δράσης της συμφωνίας επιχορηγήσεως Α).

128 Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι οι ελεγκτές πρότειναν την απόρριψη ορισμένων δαπανών ως μη επιλέξιμων όχι διότι η προσφεύγουσα δεν είχε υποβάλει δελτία καταγραφής του χρόνου εργασίας ή αρκούντως ακριβή δελτία, αλλά διότι δεν είχε αποδείξει την επιλεξιμότητα των δηλωθεισών δαπανών για τις οικείες δράσεις.

129 Ως εκ τούτου, η υπό κρίση αιτίαση πρέπει να απορριφθεί.

3) Ως προς την καθυστερημένη τιμολόγηση και πληρωμή στο πλαίσιο των δράσεων των συμφωνιών επιχορηγήσεως Β και C

130 Η προσφεύγουσα προσάπτει στους ελεγκτές ότι απέρριψαν ορισμένες δαπάνες προσωπικού στο πλαίσιο των δράσεων των συμφωνιών επιχορηγήσεως Β και C με το σκεπτικό ότι τα σχετικά τιμολόγια είχαν πληρωθεί μετά την υποβολή της τελικής εκθέσεως στην Επιτροπή. Κατά την άποψή της, οι συμφωνίες επιχορηγήσεως προέβλεπαν μόνον ότι οι δαπάνες έπρεπε να προκύπτουν κατά τη διάρκεια της επίμαχης δράσης και δεν ρυθμίζουν τον χρόνο κατά τον οποίο πρέπει να πραγματοποιούνται οι πληρωμές. Εν προκειμένω, καίτοι οι πληρωμές είχαν πραγματοποιηθεί μετά την ολοκλήρωση των δράσεων των συμφωνιών επιχορηγήσεως Β και C, οι δαπάνες είχαν ανακύψει κατά τη διάρκεια των δράσεων αυτών, όπως αποδείκνυαν οι ημερομηνίες των εκδοθέντων τιμολογίων. Κατά την προσφεύγουσα, εάν η Επιτροπή επιθυμούσε να ορίσει ως επιλέξιμες δαπάνες μόνον εκείνες που προέκυπταν και πληρώνονταν πριν από συγκεκριμένη ημερομηνία, όφειλε να το είχε προσδιορίσει στις συμφωνίες επιχορηγήσεως.

131 Η αιτίαση αυτή πρέπει επίσης να απορριφθεί καθώς δεν στηρίζεται σε ακριβή παρουσίαση των λόγων για τους οποίους οι ελεγκτές απέρριψαν ορισμένες δηλωθείσες δαπάνες στο πλαίσιο των δράσεων των συμφωνιών επιχορηγήσεως Β και C.

132 Όσον αφορά τη δράση της συμφωνίας επιχορηγήσεως Β, όπως προκύπτει από την τελική έκθεση ελέγχου για τη δράση αυτή (σημείο 5.2.1 5), οι ελεγκτές απέρριψαν δαπάνες συνολικού ποσού 82 000 ευρώ σχετικές με την εργασία τεσσάρων ειδικών για τους ακόλουθους λόγους. Σε γενικές γραμμές, οι ελεγκτές διαπίστωσαν ότι οι δαπάνες αυτές είχαν εγγραφεί στο λογιστικό σύστημα της προσφεύγουσας και είχαν πληρωθεί πολύ μετά την ημερομηνία υποβολής στην Επιτροπή της τελικής εκθέσεως, ήτοι στις 4 Αυγούστου 2010. Οι ελεγκτές σημείωσαν, επίσης, ότι δεν είχαν λάβει τις συμβάσεις οι οποίες είχαν συναφθεί με τους οικείους ειδικούς και ότι, όπως προέκυπτε από την αλληλογραφία μεταξύ της προσφεύγουσας και της Επιτροπής, τα δελτία καταγραφής του χρόνου εργασίας είχαν συμπληρωθεί μετά τη λήξη της εν λόγω δράσης κατόπιν αιτήματος της Επιτροπής, όπερ δημιουργούσε αμφιβολίες ως προς την αξιοπιστία των καταγεγραμμένων ωρών. Βάσει των εκτιμήσεων αυτών, οι ελεγκτές συμπέραναν ότι δεν υπήρχαν επαρκή στοιχεία βάσει των οποίων να αποδεικνύεται ότι οι προαναφερθείσες δαπάνες είχαν προκύψει κατά τη διάρκεια της επίμαχης δράσης.

133 Στη συνέχεια, οι ελεγκτές ανέπτυξαν λεπτομερώς τις γενικές παρατηρήσεις της τελικής εκθέσεως ελέγχου για τη δράση της συμφωνίας επιχορηγήσεως Β όσον αφορά την κατάσταση εκάστου των τεσσάρων ειδικών για τους οποίους είχαν δηλωθεί δαπάνες στο πλαίσιο της εν λόγω δράσης. Για παράδειγμα, όσον αφορά τον ειδικό Υ, τον έναν από τους δύο συνιδιοκτήτες της προσφεύγουσας, πρότειναν την απόρριψη δαπανών συνολικού ποσού 18 000 ευρώ διότι το τιμολόγιο έφερε ημερομηνία και είχε εγγραφεί στο λογιστικό σύστημα της προσφεύγουσας το 2011 και εξοφλήθηκε στις 10 Ιανουαρίου 2011, ήτοι πολύ μετά την υποβολή από την προσφεύγουσα, στις 4 Αυγούστου

2010, της τελικής εκθέσεως. Σημείωσαν επίσης ότι δεν αποδεικνυόταν ότι ο ειδικός αυτός παρείχε τις υπηρεσίες του κατά τη διάρκεια της δράσης και προσέθεσαν ότι οι εν λόγω υπηρεσίες είχαν εγγραφεί για πρώτη φορά στην αναθεωρημένη τελική έκθεση την οποία υπέβαλε η προσφεύγουσα στην Επιτροπή στις 27 Οκτωβρίου 2010.

134 Παρατηρήσεις προς την ίδια κατεύθυνση διατυπώθηκαν ως προς τους άλλους τρεις ειδικούς για τους οποίους δηλώθηκαν δαπάνες στο πλαίσιο της δράσης της συμφωνίας επιχορηγήσεως Β.

135 Τα στοιχεία αυτά τα οποία απορρέουν από την τελική έκθεση ελέγχου για τη δράση της συμφωνίας επιχορηγήσεως Β δεν αμφισβητήθηκαν από την προσφεύγουσα, η οποία περιορίσθηκε στη γενική επιχειρηματολογία η οποία εκτίθεται στη σκέψη 130 ανωτέρω.

136 Από τις προηγηθείσες σκέψεις συνάγεται ότι η απόρριψη ορισμένων δαπανών για τους ειδικούς οι οποίες δηλώθηκαν στο πλαίσιο της δράσης της συμφωνίας επιχορηγήσεως Β δεν στηριζόταν αποκλειστικώς στο ότι τα σχετικά τιμολόγια είχαν εξοφληθεί μετά την υποβολή της τελικής εκθέσεως, όπως αορίστως υποστηρίζει η προσφεύγουσα, αλλά σε ένα σύνολο μη αμφισβητηθέντων στοιχείων, τα οποία έθεταν εν αμφιβόλω, κατά τρόπο συγκεκριμένο, την επιλεξιμότητα των δηλωθεισών δαπανών και, ειδικότερα, τη γένεση των δηλωθεισών δαπανών κατά τη διάρκεια της δράσης, όπως απαιτεί το άρθρο II.14.1, τέταρτη περίπτωση, των συμφωνιών επιχορηγήσεως.

137 Πράγματι, όπως ορθώς σημειώνει η Επιτροπή, είναι εύλογη η ύπαρξη σοβαρών αμφιβολιών ως προς τις δαπάνες που τιμολογήθηκαν και ενεγράφησαν στο λογιστικό σύστημα της προσφεύγουσας μετά την υποβολή της τελικής εκθέσεως. Εξάλλου, όπως υπογραμμίζει η Επιτροπή, είναι δύσκολο να γίνει αντιληπτό με ποιον τρόπο ένα τιμολόγιο το οποίο δεν είχε ακόμη εγγραφεί στο λογιστικό σύστημα της προσφεύγουσας μπορούσε να περιληφθεί στην υποβληθείσα στην Επιτροπή τελική έκθεση, η οποία, σύμφωνα με το άρθρο II.15.4 των συμφωνιών επιχορηγήσεως, περιλαμβάνει πλήρη ανακεφαλαιωτικό λογαριασμό των εσόδων και των δαπανών.

138 Όσον αφορά τη δράση της συμφωνίας επιχορηγήσεως C, από το σημείο 5.2.1 4 της τελικής εκθέσεως ελέγχου για τη δράση αυτή προκύπτει ότι δαπάνες συνολικού ποσού 14 800 ευρώ είχαν τιμολογηθεί από τον ειδικό Z. Το επίμαχο τιμολόγιο έφερε ημερομηνία 9 Ιουνίου 2010, αλλά οι δαπάνες ενεγράφησαν στο λογιστικό σύστημα της προσφεύγουσας στις 30 Σεπτεμβρίου 2010 και πληρώθηκαν στις 19 Οκτωβρίου 2010, τουτέστιν πολύ μετά την ημερομηνία υποβολής στην Επιτροπή της τελικής εκθέσεως (στις 21 Ιουλίου 2010) και αφότου η Επιτροπή γνώρισε στην προσφεύγουσα, στις 24 Αυγούστου 2010, ότι επρόκειτο να απορρίψει όλες τις δαπάνες προσωπικού τις οποίες είχε δηλώσει η προσφεύγουσα. Οι ελεγκτές σημείωσαν επίσης ότι δεν είχαν λάβει τη σύμβαση η οποία είχε συναφθεί μεταξύ της προσφεύγουσας και του ειδικού και ότι, όπως προέκυπτε από την αλληλογραφία μεταξύ της προσφεύγουσας και της Επιτροπής, τα δελτία καταγραφής του χρόνου εργασίας είχαν συμπληρωθεί μετά τη λήξη της δράσης, κατόπιν αιτήματος της Επιτροπής. Οι ελεγκτές σημείωσαν, εξάλλου, ότι δεν υπήρχαν επαρκή αποδεικτικά στοιχεία προς στήριξη της τιμολογήσεως από τον ειδικό 37 ημερών εργασίας και ότι οι προσκομισθείσες αποδείξεις δικαιολογούσαν την τιμολόγηση μόνον 11 ημερών. Οι ελεγκτές κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι η προσφεύγουσα έπρεπε να παράσχει συμπληρωματικές επεξηγήσεις και αποδείξεις ούτως ώστε να δικαιολογήσει τον συνολικό αριθμό των ημερών που τιμολογήθηκαν από τον ειδικό και την καθυστέρηση στην εγγραφή του τιμολογίου στο λογιστικό της σύστημα και πρότειναν, προσωρινώς, την απόρριψη, ως μη επιλέξιμων, των δαπανών που αφορούσαν 26 ημέρες εργασίας τιμολογηθείσες από τον ειδικό, ήτοι 10 400 ευρώ (26 ημέρες x 400 ευρώ).

139 Πρέπει να σημειωθεί ότι η προσφεύγουσα δεν προσκόμισε οποιοδήποτε αποδεικτικό στοιχείο, ούτε κατά τη διαδικασία προ της ασκήσεως της προσφυγής ούτε ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, προς αμφισβήτηση των διαπιστώσεων των ελεγκτών οι οποίες εκτίθενται στο σημείο 5.2.1 4 της τελικής εκθέσεως ελέγχου για τη δράση της συμφωνίας επιχορηγήσεως C.

140 Όπως διαπιστώθηκε για τη δράση της συμφωνίας επιχορηγήσεως Β, πρέπει να παρατηρηθεί ότι η απόρριψη ορισμένων δαπανών του επίμαχου ειδικού στο πλαίσιο της δράσης της συμφωνίας επιχορηγήσεως C δεν οφειλόταν αποκλειστικώς στο γεγονός ότι το τιμολόγιό του είχε εξοφληθεί μετά την ημερομηνία υποβολής στην Επιτροπή της τελικής εκθέσεως, αλλά αντιθέτως είχε στηριχθεί σε ένα σύνολο στοιχείων τα οποία έθεταν εν αμφιβόλω, κατά τρόπο συγκεκριμένο, την επιλεξιμότητα των δηλωθεισών δαπανών.

141 Με βάση τις προηγηθείσες αναπτύξεις, η υπό εξέταση αιτίαση πρέπει να απορριφθεί ως αλυσιτελής.

4) Ως προς τη χρησιμοποίηση παρεχόντων υπηρεσίες εκτός της Ένωσης στο πλαίσιο της δράσης της συμφωνίας επιχορηγήσεως Β

142 Η προσφεύγουσα προσάπτει στους ελεγκτές ότι απέρριψαν δαπάνες σχετικές με την παραγωγή ενός βίντεο, στο πλαίσιο της δράσης της συμφωνίας επιχορηγήσεως Β, με το σκεπτικό ότι οι δαπάνες για την παραγωγή αυτή είχαν πραγματοποιηθεί εκτός της Ένωσης. Υποστηρίζει ότι το εφαρμοστέο συμβατικό πλαίσιο δεν αποκλείει τη χρησιμοποίηση από τους δικαιούχους παρεχόντων υπηρεσίες εγκατεστημένων εκτός της Ένωσης. Υποστηρίζει περαιτέρω ότι, εν πάση περιπτώσει, το μεγαλύτερο μέρος των δαπανών παραγωγής του βίντεο πραγματοποιήθηκε εν προκειμένω εντός της Ένωσης. Αμφισβητεί, τέλος, τη διαπίστωση των ελεγκτών ότι δεν απέδειξε ότι η επιλογή του παραγωγού του βίντεο παρουσίαζε την καλύτερη σχέση ποιότητας-τιμής.

143 Από το σημείο 5.2.2 1 της τελικής εκθέσεως ελέγχου για τη δράση της συμφωνίας επιχορηγήσεως Β προκύπτει ότι οι ελεγκτές απέρριψαν, ως μη επιλέξιμες, δαπάνες ποσού 52 497,16 ευρώ για την παραγωγή ενός βίντεο, με το σκεπτικό ότι οι δαπάνες αυτές είχαν πραγματοποιηθεί εκτός της Ένωσης. Οι ελεγκτές διαπίστωσαν, εξάλλου, ότι η προσφεύγουσα δεν μπόρεσε να αποδείξει ότι διενήργησε διαγωνισμό για την επιλογή του παραγωγού του βίντεο και ότι η πραγματοποιηθείσα επιλογή παρουσίαζε την καλύτερη σχέση ποιότητας-τιμής. Επομένως, η απόρριψη των δαπανών σχετικά με την παραγωγή του βίντεο έχει διττή βάση η οποία πρέπει να εξεταστεί.

144 Όσον αφορά την πρώτη βάση, σχετικά με τον τόπο πραγματοποιήσεως των δαπανών παραγωγής του βίντεο, δεν αμφισβητείται ότι ο προμηθευτής του βίντεο ήταν εγκατεστημένος στις Ηνωμένες Πολιτείες. Είναι ακριβές ότι η συμφωνία επιχορηγήσεως Β δεν απαγορεύει στον δικαιούχο να προσφύγει σε παρέχοντες υπηρεσίες εκτός της Ένωσης. Παρά ταύτα, ο οδηγός για τους αιτούντες επιχορήγηση προβλέπει, στο σημείο III.2, με τίτλο «Κανόνες σχετικά με τις επιλέξιμες δαπάνες», ότι οι δαπάνες, προκειμένου να θεωρηθούν επιλέξιμες, πρέπει να πραγματοποιούνται από τον δικαιούχο (ή τους συνεργάτες τους) σε ένα από τα κράτη μέλη της Ένωσης πλην της Δανίας.

145 Ως προς τη νομική ισχύ του οδηγού για τους αιτούντες επιχορήγηση, προβλέπεται στο εισαγωγικό μέρος εκάστης των συμφωνιών επιχορηγήσεως ότι οι περιεχόμενες στις εν λόγω συμφωνίες ρήτρες υπερίσχυαν, μεταξύ άλλων, του περιεχομένου του εν λόγω οδηγού, πλην όμως ο οδηγός αυτός έπρεπε να χρησιμοποιείται «συμπληρωματικώς». Εν προκειμένω, καθόσον οι συμφωνίες δεν διευκρίνιζαν τον τόπο όπου έπρεπε να πραγματοποιηθούν οι δαπάνες, σε αντίθεση με τον οδηγό ο οποίος συμπλήρωνε με τον τρόπο αυτό τις ίδιες συμφωνίες, συνάγεται ότι ο οδηγός ρυθμίζει εν προκειμένω αυτό το ειδικό ζήτημα το οποίο συνδέεται με τις δαπάνες.

146 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει, βεβαίως, ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου ότι, μολονότι ο προμηθευτής του βίντεο είναι εταιρία καταχωρισμένη στις Ηνωμένες Πολιτείες, οι δαπάνες για το βίντεο είχαν στην πραγματικότητα πραγματοποιηθεί εντός της Ένωσης. Το σενάριο είχε γραφεί, το βίντεο είχε παραχθεί και η μεταγλώττιση είχε πραγματοποιηθεί εντός της Ένωσης. Ωστόσο, δεν προσκόμισε οποιαδήποτε απόδειξη προς στήριξη αυτών των επιχειρημάτων.

147 Συνάγεται, επομένως, ότι η πρώτη βάση των πορισμάτων των ελεγκτών δεν κλονίζεται από την επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας.

148 Όσον αφορά τη δεύτερη βάση, σχετικά με τη μη απόδειξη από την προσφεύγουσα της διενέργειας διαγωνισμού και του γεγονότος ότι η επιλογή του προμηθευτή του βίντεο παρουσίαζε την καλύτερη σχέση ποιότητας-τιμής, πρέπει να σημειωθεί ότι το άρθρο II.9.1 των συμφωνιών επιχορηγήσεως ορίζει τα ακόλουθα:

«Εάν ο δικαιούχος πρέπει να συνάψει συμβάσεις με σκοπό την υλοποίηση της δράσης, τα δε αγαθά ή οι υπηρεσίες που αποτελούν αντικείμενο της συμβάσεως αφορούν άμεσες επιλέξιμες δαπάνες του εκτιμώμενου προϋπολογισμού, οφείλει να οργανώσει μειοδοτικό διαγωνισμό και να αναθέσει το αντικείμενο της συμβάσεως στον προσφέροντα που υποβάλλει προσφορά που παρουσιάζει την καλύτερη σχέση ποιότητας-τιμής […] με σεβασμό στις αρχές της διαφάνειας, της ίσης μεταχειρίσεως των δυνητικών συμβαλλομένων και μεριμνώντας ώστε να μην υπάρχει σύγκρουση συμφερόντων.»

149 Εξάλλου, υπενθυμίζεται ότι το άρθρο II.14.1 των συμφωνιών επιχορηγήσεως προβλέπει ότι, για να είναι επιλέξιμες, οι δαπάνες πρέπει «να είναι εύλογες και δικαιολογημένες και να ανταποκρίνονται στις αρχές της χρηστής δημοσιονομικής διαχειρίσεως, ιδίως στη σχέση ποιότητας-τιμής και στη σχέση κόστους-αποτελεσματικότητας».

150 Από τη δικογραφία προκύπτει ότι οι δαπάνες για την παραγωγή βίντεο είχαν περιληφθεί στον εκτιμώμενο προϋπολογισμό της δράσης της συμφωνίας επιχορηγήσεως Β, υπό τον τίτλο «Δημοσιεύσεις και διάδοση πληροφοριών», ως άμεσες δαπάνες. Επομένως, βάσει όχι μόνον του άρθρου II.19.1 των συμφωνιών επιχορηγήσεως, αλλά και του άρθρου II.14.1 των εν λόγω συμφωνιών, οι ελεγκτές δικαιολογημένα ζήτησαν από την προσφεύγουσα να τους αποδείξει ότι διενήργησε διαγωνισμό και ότι η επιλογή του προμηθευτή του βίντεο παρουσίαζε την καλύτερη σχέση ποιότητας-τιμής και κόστους-αποτελεσματικότητας. Εναπέκειτο στην προσφεύγουσα να προβεί στην απόδειξη αυτή.

151 Δεν προκύπτει, ωστόσο, από τη δικογραφία ότι η προσφεύγουσα προσκόμισε τέτοια αποδεικτικά στοιχεία.

152 Πράγματι, οι κοινοποιηθείσες στην Επιτροπή προσφορές, οι οποίες περιλαμβάνονται στο παράρτημα 31 της προσφυγής, φέρουν ημερομηνία 18 Νοεμβρίου 2010, δηλαδή ημερομηνία μεταγενέστερη της λήξεως της δράσης της συμφωνίας επιχορηγήσεως Β, ήτοι μετά την 9η Ιουνίου 2010. Τούτο, όμως, έρχεται σε αντίθεση με το άρθρο II.9.1 των συμφωνιών επιχορηγήσεως, από το οποίο προκύπτει, διά της αναφοράς στους «δυνητικούς» συμβαλλομένους, ότι οι προσφορές πρέπει να έχουν υποβληθεί κατά τη διάρκεια της δράσης και όχι μετά από αυτήν.

153 Όσον αφορά τις προσφορές με ημερομηνία του 2008, οι οποίες περιέχονται στο παράρτημα 30 της προσφυγής, όπως η ίδια η προσφεύγουσα επισήμανε, αυτές αφορούν διαφορετικό είδος υπηρεσίας, ήτοι το γύρισμα ενός παραδοσιακού βίντεο, χωρίς ειδικά εφέ, το οποίο στη συνέχεια εγκαταλείφθηκε από την προσφεύγουσα, καθώς αποφάσισε εν τέλει ότι οι σκοποί της δράσης της συμφωνίας επιχορηγήσεως Β θα εξυπηρετούνταν καλύτερα αν το βίντεο περιείχε ειδικά εφέ.

154 Επομένως, συνάγεται ότι ούτε η δεύτερη βάση των πορισμάτων των ελεγκτών κλονίζεται από την επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας.

155 Βάσει του συνόλου των προεκτεθέντων, η εξετασθείσα αιτίαση πρέπει να απορριφθεί.

5) Ως προς την ποιότητα των υπηρεσιών της προσφεύγουσας

156 Η προσφεύγουσα προσάπτει στους ελεγκτές και στην Επιτροπή ότι δεν συνεκτίμησαν την ποιότητα των υπηρεσιών της και την εκπλήρωση των σκοπών για τους οποίους είχαν παρασχεθεί οι επιχορηγήσεις.

157 Η αιτίαση αυτή πρέπει να απορριφθεί δεδομένης της θεμελιώδους αρχής που διέπει τις χρηματοδοτικές συνδρομές της Ένωσης κατά την οποία η Ένωση μπορεί να επιχορηγεί μόνον πράγματι αναληφθείσες δαπάνες. Όπως σημειώθηκε ήδη, από την αρχή αυτή απορρέει ότι, προς δικαιολόγηση της παροχής ορισμένης επιχορηγήσεως, δεν αρκεί ο δικαιούχος της ενισχύσεως να αποδείξει ότι το έργο εκτελέστηκε. Ο δικαιούχος οφείλει επιπλέον να αποδείξει ότι υποβλήθηκε στις δηλωθείσες δαπάνες σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που προβλέπονται για τη χορήγηση της οικείας συνδρομής, δεδομένου ότι μόνον οι δεόντως δικαιολογημένες δαπάνες μπορούν να θεωρηθούν επιλέξιμες. Η υποχρέωση τηρήσεως των χρηματοδοτικών προϋποθέσεων καταλέγεται στις ουσιώδεις δεσμεύσεις του δικαιούχου και, για τον λόγο αυτό, αποτελεί προϋπόθεση της χορηγήσεως της χρηματοδοτικής συνδρομής (βλ. σκέψη 93 ανωτέρω).

158 Βάσει των ανωτέρω αναπτύξεων, ο τέταρτος λόγος πρέπει να απορριφθεί.

δ) Επί του πρώτου λόγου, ο οποίος αφορά το ότι οι ελεγκτικοί κανόνες τους οποίους ακολούθησαν οι ελεγκτές ουδέποτε αποτέλεσαν αντικείμενο συμφωνίας μεταξύ των διαδίκων

159 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι οι ελεγκτικοί κανόνες τους οποίους ακολούθησαν οι ελεγκτές δεν είχαν προβλεφθεί στις συμφωνίες επιχορηγήσεως και, ως εκ τούτου, δεν είχαν αποτελέσει αντικείμενο συμφωνίας μεταξύ των διαδίκων. Εξάλλου, οι εκθέσεις ελέγχου, τόσο οι προσωρινές όσο και οι τελικές, δεν μνημόνευαν τις προβλέψεις των συμφωνιών, οι δε ελεγκτές ενήργησαν με γνώμονα σκοπούς ορισθέντες μονομερώς από την Επιτροπή και όχι βάσει των περιλαμβανόμενων στις συμφωνίες αυτές όρων της εντολής. Στον βαθμό που τα πορίσματα των ελεγκτών και, εν συνεχεία, η προσβαλλόμενη απόφαση στηρίζονταν σε κανόνες οι οποίοι δεν είχαν συμφωνηθεί μεταξύ των διαδίκων, η απόφαση αυτή πρέπει να ακυρωθεί.

160 Η Επιτροπή φρονεί ότι ο υπό κρίση λόγος ακυρώσεως πρέπει να απορριφθεί.

161 Σημειώνεται προκαταρκτικώς ότι, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στις περιλήψεις των τελικών εκθέσεων ελέγχου, ο οικονομικός έλεγχος είχε πραγματοποιηθεί σε συμμόρφωση προς τα διεθνή πρότυπα ελέγχου και προς τις «αρχές και τις βασικές έννοιες του διεθνούς πλαισίου για τις εργασίες διασφαλίσεως ελέγχου που έχει θέσει η Διεθνής Ομοσπονδία Λογιστών». Οι τελικές εκθέσεις ελέγχου διευκρίνιζαν περαιτέρω, στο σημείο 1.1, ότι σκοπός του οικονομικού ελέγχου ήταν να εξακριβωθεί, μεταξύ άλλων, αν η χρηματοδοτική συνδρομή της Επιτροπής είχε χρησιμοποιηθεί αποκλειστικώς για τους σκοπούς της επίμαχης δράσης, αν οι δηλωθείσες δαπάνες είχαν προκύψει κατά την καλυπτόμενη από την επίμαχη συμφωνία επιχορηγήσεως περίοδο, αν αποδεικνυόταν το ακριβές ύψος των δαπανών αυτών με την κατάλληλη τεκμηρίωση, με αποδείξεις πληρωμής και με την ύπαρξη συστήματος ελέγχου και αν η διαχείριση της δράσης από τον συντονιστή τηρούσε τις αρχές της ορθής δημοσιονομικής διαχειρίσεως, της οικονομίας και της αποτελεσματικότητας. Αυτός ο ορισμός του σκοπού του οικονομικού ελέγχου απλώς απηχούσε τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας των δαπανών που δηλώνει ο δικαιούχος της επιχορηγήσεως, οι οποίες προβλέπονται στο άρθρο II.14.1 των συμφωνιών επιχορηγήσεως. Εξάλλου, οι ελεγκτές ενήργησαν εν προκειμένω βάσει του άρθρου II.20 των εν λόγω συμφωνιών. Επομένως, η αιτίαση της προσφεύγουσας ότι οι σκοποί του οικονομικού ελέγχου είχαν οριστεί μονομερώς από την Επιτροπή πρέπει να απορριφθεί.

162 Ακολούθως, πρέπει να σημειωθεί ότι η εξέταση των τελικών εκθέσεων ελέγχου αναδεικνύει ότι οι επίδικες δαπάνες τις οποίες δήλωσε η προσφεύγουσα είχαν απορριφθεί διότι δεν πληρούσαν τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας που προβλέπονται, μεταξύ άλλων, στο άρθρο II.14.1 των συμφωνιών επιχορηγήσεως. Εξάλλου, τούτο προκύπτει και από τις προηγηθείσες αναπτύξεις σχετικά με τους λοιπούς λόγους τους οποίους προέβαλε η προσφεύγουσα. Όπως ορθώς υποστηρίζει η Επιτροπή, τα πρότυπα ελέγχου, τα οποία, σύμφωνα με την επιχειρηματολογία της προσφεύγουσας, δεν είχαν συμφωνηθεί μεταξύ των διαδίκων, αφορούν μόνον τα πρότυπα επαγγελματισμού και δεοντολογίας τα οποία οι ελεγκτές οφείλουν να ακολουθούν κατά την άσκηση των καθηκόντων τους και δεν σχετίζονται με τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας των δαπανών τις οποίες δήλωσε η προσφεύγουσα.

Εξάλλου, η προσφεύγουσα δεν αποδεικνύει ότι υπάρχει σύνδεση μεταξύ αυτών των προτύπων ελέγχου και των πορισμάτων των ελεγκτών σχετικά με την επιλεξιμότητα των δαπανών, δηλαδή, δεν αποδεικνύει με ποιον τρόπο τα πρότυπα ελέγχου καθορίζουν αν μια δαπάνη είναι επιλέξιμη ή μη.

163 Ως εκ τούτου, η αιτίαση της προσφεύγουσας σχετικά με την εφαρμογή από τους ελεγκτές προτύπων ελέγχου μη καθορισθέντων με κοινή συμφωνία των διαδίκων πρέπει να απορριφθεί ως αλυσιτελής.

164 Τέλος, πρέπει να σημειωθεί ότι, στο υπόμνημα απαντήσεως, η προσφεύγουσα υποστηρίζει ότι τηρούσε τα λογιστικά πρότυπα κατά το ιταλικό δίκαιο και ότι, κατά συνέπεια, η προσβαλλόμενη απόφαση, η οποία φέρεται ότι στηρίζεται σε άλλα πρότυπα ελέγχου τα οποία δεν είχαν συμφωνηθεί από τους διαδίκους, ήταν αντίθετη προς το άρθρο 126, παράγραφος 2, στοιχείο δ', του δημοσιονομικού κανονισμού.

165 Το άρθρο 126, παράγραφος 2, στοιχείο δ', του δημοσιονομικού κανονισμού προβλέπει ότι οι επιλέξιμες δαπάνες εγγράφονται στα λογιστικά βιβλία του δικαιούχου και προσδιορίζονται σύμφωνα με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα της χώρας στην οποία είναι εγκατεστημένος ο δικαιούχος και σύμφωνα με τις συνήθεις πρακτικές κοστολογήσεως που αυτός εφαρμόζει.

166 Με γνώμονα, όμως, τις προεκτεθείσες εκτιμήσεις, επιβάλλεται η παρατήρηση ότι το γεγονός ότι οι δηλωθείσες από την προσφεύγουσα δαπάνες ενδεχομένως τηρούν τα ιταλικά λογιστικά πρότυπα ουδόλως σημαίνει ότι οι δαπάνες αυτές συμμορφώνονται προς τις προϋποθέσεις επιλεξιμότητας οι οποίες προβλέπονται, μεταξύ άλλων, στο άρθρο II.14 των συμφωνιών επιχορηγήσεως. Κατά συνέπεια, η επίκληση από την προσφεύγουσα του άρθρου 126, παράγραφος 2, στοιχείο δ', του δημοσιονομικού κανονισμού δεν ασκεί επιρροή.

167 Βάσει των ανωτέρω εκτιμήσεων, ο εξετασθείς λόγος πρέπει να απορριφθεί.

ε) Επί του δεύτερου λόγου, ο οποίος αφορά, αφενός, τη μη εύλογη καθυστέρηση στην κοινοποίηση στην προσφεύγουσα των τελικών εκθέσεων ελέγχου και, αφετέρου, την κακοδιαχείριση των οικείων δράσεων από την Επιτροπή

168 Υπενθυμίζεται ότι, στο πλαίσιο του υπό εξέταση λόγου, η προσφεύγουσα προβάλλει δύο αιτιάσεις.

169 Με την πρώτη αιτίαση η προσφεύγουσα επικαλείται μη εύλογο χρονικό διάστημα 18 μηνών το οποίο μεσολάβησε μεταξύ της 25ης Ιανουαρίου 2012, ημερομηνίας κατά την οποία της κοινοποιήθηκαν τα αναθεωρημένα σχέδια των εκθέσεων ελέγχου, και της 10ης Ιουνίου 2013, ημερομηνίας κατά την οποία της κοινοποιήθηκαν οι τελικές εκθέσεις ελέγχου. Η παρέλευση του διαστήματος αυτού της δημιούργησε την εντύπωση ότι η Επιτροπή είχε δεχθεί σιωπηρώς τα επιχειρήματά της κατά των πορισμάτων των ελεγκτών και της προκάλεσε ζημία στον βαθμό που δεν της παρασχέθηκε η δυνατότητα να αμφισβητήσει τα συμπεράσματα της Επιτροπής κατά τρόπο πρόσφορο και αποτελεσματικό.

170 Με τη δεύτερη αιτίαση η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή ότι εν γένει κακοδιαχειρίστηκε τις οικείες δράσεις.

171 Η Επιτροπή αμφισβητεί τις αιτιάσεις της προσφεύγουσας.

172 Όσον αφορά την πρώτη αιτίαση, πρέπει καταρχάς να σημειωθεί ότι δεν υφίσταται κανονιστική διάταξη ή συμβατική ρύθμιση η οποία να καθορίζει τη διάρκεια του οικονομικού ελέγχου που προβλέπεται στο άρθρο II.20 των συμφωνιών επιχορηγήσεως. Η τελευταία ρύθμιση ορίζει μόνον, στην παράγραφο 3, ότι οικονομικός έλεγχος μπορεί να διενεργηθεί εντός πέντε ετών από την ημερομηνία εξοφλήσεως του υπολοίπου. Γεγονός, ωστόσο, παραμένει ότι, για τον καθορισμό των υποχρεώσεων των συμβαλλομένων μερών οι οποίες απορρέουν από την εκτέλεση των συμφωνιών επιχορηγήσεως, πρέπει

να ληφθεί υπόψη η υποχρέωσή τους περί καλόπιστης εκτελέσεως της συμβάσεως. Εν προκειμένω, δυνάμει της αρχής αυτής, η Επιτροπή ήταν υποχρεωμένη να κοινοποιήσει στην προσφεύγουσα, εντός εύλογου διαστήματος, τα πορίσματα των ελεγκτών ώστε να της παράσχει τη δυνατότητα να τα αμφισβητήσει λυσιτελώς και, γενικότερα, να μη διαιωνίσει μια κατάσταση αβεβαιότητας η οποία της προκαλούσε ζημία.

173 Όπως προκύπτει από τη δικογραφία, τα αναθεωρημένα σχέδια των εκθέσεων ελέγχου για τις οικείες δράσεις παραδόθηκαν στην προσφεύγουσα στις 24 Ιανουαρίου 2012. Η προσφεύγουσα υπέβαλε παρατηρήσεις επί των αναθεωρημένων σχεδίων στις 15 Φεβρουαρίου 2012. Οι τελικές εκθέσεις ελέγχου υποβλήθηκαν από τους ελεγκτές στην Επιτροπή στις 26 Απριλίου 2012 και η Επιτροπή κοινοποίησε τις εκθέσεις αυτές στην προσφεύγουσα στις 10 Ιουνίου 2013.

174 Πρέπει, επομένως, να θεωρηθεί ότι η διαδικασία οικονομικού ελέγχου διεξήχθη κατά τρόπο σύμφωνο προς την αρχή της καλόπιστης εκτελέσεως των συμβάσεων έως την 26η Απριλίου 2012, ημερομηνία υποβολής στην Επιτροπή των τελικών εκθέσεων ελέγχου από τους ελεγκτές. Επιβάλλεται, επίσης, η παρατήρηση ότι παρήλθε χρονικό διάστημα άνω των δεκατριών μηνών μεταξύ της 26ης Απριλίου 2012 και της 10ης Ιουνίου 2013, ημερομηνίας κοινοποιήσεως των τελικών εκθέσεων ελέγχου στην προσφεύγουσα. Πρέπει, επομένως, να εξεταστεί αν, με γνώμονα την αρχή της καλόπιστης εκτελέσεως των συμβάσεων, αυτό το χρονικό διάστημα ήταν εύλογο στη συγκεκριμένη περίπτωση.

175 Λαμβανομένου υπόψη του περιεχομένου του φακέλου, χρονικό διάστημα άνω των δεκατριών μηνών δεν είναι ούτε δικαιολογημένο ούτε εύλογο. Πράγματι, έπειτα από την υποβολή των τελικών εκθέσεων ελέγχου από τους ελεγκτές στην Επιτροπή, στις 26 Απριλίου 2012, δεν υπήρξε καμία επαφή μεταξύ της ίδιας και της προσφεύγουσας. Εξάλλου, όπως προκύπτει από τα έγγραφα της 10ης Ιουνίου 2013, η Επιτροπή δέχθηκε στο σύνολό τους αυτές τις τελικές εκθέσεις ελέγχου και δεν προέβη σε οποιαδήποτε τροποποίηση. Επιπλέον, ούτε το αντικείμενο των οικονομικών ελέγχων ούτε το περιεχόμενο των τελικών εκθέσεων ελέγχου ήταν ιδιαίτερα περίπλοκα.

176 Το μόνο στοιχείο το οποίο η Επιτροπή επικαλέστηκε για να δικαιολογήσει το χρονικό διάστημα άνω των δεκατριών μηνών ήταν η κίνηση έρευνας από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) στις 10 Σεπτεμβρίου 2012. Κατά την Επιτροπή, λόγω της κινήσεως της έρευνας, χρειάστηκαν πολλοί μήνες για να εξακριβώσει και να εγκρίνει τα πορίσματα των ελεγκτών.

177 Επιβάλλεται η παρατήρηση ότι η Επιτροπή δεν παρέχει επαρκείς εξηγήσεις ως προς τον τρόπο με τον οποίο η κίνηση της έρευνας από την OLAF προκάλεσε την παρέλευση χρονικού διαστήματος άνω των δεκατριών μηνών. Επιπλέον, η διαδικασία αυτή κινήθηκε πέντε μήνες μετά τη διαβίβαση των τελικών εκθέσεων ελέγχου στην Επιτροπή, όπερ αποδεικνύει ότι, εν πάση περιπτώσει, παρήλθαν πέντε μήνες μεταξύ της διαβιβάσεως των τελικών εκθέσεων ελέγχου στην Επιτροπή και της κινήσεως της διαδικασίας έρευνας από την OLAF. Δεν προκύπτει, όμως, από τη δικογραφία ότι η Επιτροπή ενήργησε καθ' οιονδήποτε τρόπο κατά τη διάρκεια αυτών των πέντε μηνών.

178 Εκ των ανωτέρω συνάγεται ότι η παρέλευση χρονικού διαστήματος άνω των δεκατριών μηνών μεταξύ της υποβολής στην Επιτροπή των τελικών εκθέσεων ελέγχου και της κοινοποιήσεως στην προσφεύγουσα των εν λόγω εκθέσεων συνιστά, εν προκειμένω, μη εύλογο διάστημα και, ως εκ τούτου, παράβαση εκ μέρους της Επιτροπής των συμβατικών της υποχρεώσεων όπως ερμηνεύονται με γνώμονα την αρχή της καλόπιστης εκτελέσεως των συμβάσεων.

179 Παρά ταύτα, δεν προκύπτει από τη δικογραφία ότι η μη εύλογη καθυστέρηση στην κοινοποίηση προς την προσφεύγουσα των τελικών εκθέσεων ελέγχου επηρέασε, όπως η ίδια υποστηρίζει, την ικανότητά της να αμφισβητήσει αποτελεσματικά τα πορίσματα των ελεγκτών.

180 Καταρχάς, όπως ορθώς παρατηρεί η Επιτροπή, πρέπει να επισημανθεί ότι η προσφεύγουσα είχε την ευκαιρία δύο φορές, ήτοι στις 22 Δεκεμβρίου 2011 και στις 15 Φεβρουαρίου 2012, να αποστείλει παρατηρήσεις και τεκμηριωτικό υλικό στους ελεγκτές όταν οι εκθέσεις ελέγχου τελούσαν ακόμη σε

προπαρασκευαστικό στάδιο. Πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι η Επιτροπή δέχθηκε τα πορίσματα των ελεγκτών στο σύνολό τους. Υπό τις περιστάσεις αυτές, δεν αποδεικνύεται ότι η μη εύλογη καθυστέρηση στην κοινοποίηση στην προσφεύγουσα των τελικών εκθέσεων ελέγχου επηρέασε την ικανότητά της να αμφισβητήσει αποτελεσματικά τα πορίσματα των ελεγκτών. Πρέπει, επίσης, να σημειωθεί ότι, μετά την κοινοποίηση των τελικών εκθέσεων, η Επιτροπή έδωσε στην προσφεύγουσα και άλλες ευκαιρίες ούτως ώστε να υποβάλει συμπληρωματικές παρατηρήσεις και τεκμηριωτικό υλικό και ότι στο πλαίσιο αυτό η προσφεύγουσα υπέβαλε παρατηρήσεις με τα έγγραφα της 9ης Ιουλίου 2013 και της 7ης Οκτωβρίου 2013.

181 Όσον αφορά το επιχείρημα της προσφεύγουσας, το οποίο προβλήθηκε ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, κατά το οποίο, δεδομένης της μεγάλης διάρκειας του οικονομικού ελέγχου, το μεγαλύτερο μέρος του προσωπικού διαχειρίσεως των επίμαχων δράσεων είχε αποχωρήσει, στερώντας με τον τρόπο αυτό από την προσφεύγουσα αναγκαίες πληροφορίες για την αποτελεσματική αμφισβήτηση των πορισμάτων των ελεγκτών, πρέπει να σημειωθούν τα ακόλουθα.

182 Αφενός, όπως ορθώς παρατηρεί η Επιτροπή, από τη δικογραφία προκύπτει ότι τα δύο βασικά πρόσωπα για τη διαχείριση των οικείων δράσεων, ήτοι οι ειδικοί Χ και Υ, παρέμεναν ενεργοί στη διαχείριση της προσφεύγουσας κατά την ημερομηνία ασκήσεως του υπό κρίση ενδίκου βοηθήματος και μπορούσαν, ως εκ τούτου, να της παράσχουν κάθε αναγκαία πληροφορία για την αμφισβήτηση των πορισμάτων των ελεγκτών.

183 Αφετέρου, επισημαίνεται ότι, βάσει του άρθρου II.20, παράγραφοι 2 και 3, των συμφωνιών επιχορηγήσεως, η προσφεύγουσα ήταν υποχρεωμένη να φυλάσσει το σύνολο των πρωτότυπων εγγράφων, ιδίως τα λογιστικά και φορολογικά έγγραφα, για διάστημα πέντε ετών από την ημερομηνία εξοφλήσεως του υπολοίπου, ήτοι έως το έτος 2015. Επομένως, η καθυστέρηση στην κοινοποίηση των τελικών εκθέσεων ελέγχου δεν ήταν ικανή να επηρεάσει την ικανότητα της προσφεύγουσας να επικαλεστεί τα προαναφερθέντα έγγραφα προς στήριξη των θέσεών της στον βαθμό που δεσμευόταν συμβατικώς να φυλάξει τα έγγραφα αυτά έως το 2015, ενώ τα κρίσιμα στη συγκεκριμένη υπόθεση πραγματικά περιστατικά, ήτοι η κατ' αντιπαράθεση διαδικασία οικονομικού ελέγχου, έλαβαν χώρα το 2013.

184 Βάσει των ανωτέρω αναπτύξεων, πρέπει να απορριφθεί η πρώτη αιτίαση της προσφεύγουσας.

185 Προς υπόμνηση, στο πλαίσιο της δεύτερης αιτιάσεως, η προσφεύγουσα προσάπτει στην Επιτροπή εν γένει κακοδιαχείριση των οικείων δράσεων. Ενδεικτικά στοιχεία αυτής της κακοδιαχειρίσεως είναι, κατά την προσφεύγουσα, η έλλειψη επικοινωνίας εκ μέρους της Επιτροπής κατά την υλοποίηση των δράσεων αυτών, η μεταγενέστερη αναθεώρηση του οδηγού για τους αιτούντες επιχορήγηση, ο οποίος περιείχε πλέον πολύ περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις επιλέξιμες δαπάνες, και το γεγονός ότι οι συμφωνίες επιχορηγήσεως περιείχαν διάφορα σφάλματα από απόψεως ύφους.

186 Η αιτίαση αυτή πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη. Όσον αφορά την υποστηριζόμενη έλλειψη επικοινωνίας εκ μέρους της Επιτροπής κατά την υλοποίηση των οικείων δράσεων, από τη δικογραφία δεν προκύπτει ότι, κατά την εκτέλεση των εν λόγω δράσεων, η προσφεύγουσα χρειαζόταν συμπληρωματικές πληροφορίες και διευκρινίσεις εκ μέρους της Επιτροπής και ότι είχε ζητήσει συνάντηση με την Επιτροπή η οποία την αρνήθηκε. Η Επιτροπή ορθώς επικαλείται, επίσης, το γεγονός ότι, τον Νοέμβριο του 2009, οι αρμόδιες υπηρεσίες της πραγματοποίησαν επίσκεψη στα γραφεία της προσφεύγουσας με σκοπό την παρακολούθηση των δράσεων αυτών.

187 Όσον αφορά τα δύο ενδεικτικά στοιχεία τα οποία προέβαλε η προσφεύγουσα (βλ. σκέψη 185 ανωτέρω), αυτά δεν είναι ικανά να αποδείξουν κακοδιαχείριση εκ μέρους της Επιτροπής.

188 Λαμβανομένου υπόψη του συνόλου των ανωτέρω εκτιμήσεων, ο εξετασθείς λόγος πρέπει να απορριφθεί. Καθόσον η προσφεύγουσα δεν κατόρθωσε να αποδείξει την ύπαρξη απαιτήσεως έναντι της Επιτροπής βάσει των συμφωνιών επιχορηγήσεως, πρέπει να απορριφθεί το δεύτερο αίτημά της.

3. Επί του πρώτου αιτήματος περί ακυρώσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως

189 Υπενθυμίζεται ότι η πρώτη αιτίαση του δεύτερου και του πέμπτου λόγου πρέπει να θεωρηθούν ως προβαλλόμενες προς στήριξη του πρώτου αιτήματος. Επιβάλλεται να εξετασθεί καταρχάς ο πέμπτος λόγος.

α) Επί του πέμπτου λόγου ο οποίος αφορά αναρμοδιότητα της Επιτροπής προς έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως

190 Η προσφεύγουσα αμφισβητεί, με το υπόμνημα απαντήσεως, την αρμοδιότητα της Επιτροπής προς έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως. Υποστηρίζει ότι, επί συμβατικών διαφορών, η Επιτροπή δεν μπορεί να εκδώσει μονομερείς πράξεις όπως είναι εν προκειμένω η προσβαλλόμενη απόφαση και ότι, προκειμένου να υποχρεώσει αντισυμβαλλόμενό της να εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις οικονομικής φύσεως, οφείλει, κατά περίπτωση, να υποβάλει στην κρίση του αρμόδιου επί της συμβάσεως δικαστηρίου καταψηφιστική αγωγή βάσει του άρθρου 272 ΣΛΕΕ. Κατά την άποψή της, η αναγνώριση στην Επιτροπή αρμοδιότητας εκδόσεως μονομερούς πράξεως που αποτελεί εκτελεστό τίτλο για την είσπραξη συμβατικής απαιτήσεως παραβαίνει το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων στον βαθμό που ο «αντισυμβαλλόμενός» της δεν διαθέτει αποτελεσματική προσφυγή κατ' αυτής της μονομερούς πράξεως. Αφενός, η αποτελεσματικότητα της προσφυγής ακυρώσεως κατά της πράξεως αυτής επηρεάζεται από τη νομολογία του Γενικού Δικαστηρίου σύμφωνα με την οποία, στο πλαίσιο προσφυγής ακυρώσεως, λόγοι οι οποίοι αφορούν παράβαση συμβατικών όρων και διατάξεων του εφαρμοστέου εθνικού συμβατικού δικαίου είναι απαράδεκτοι. Αφετέρου, στο πλαίσιο αγωγής εκ συμβατικής ευθύνης ασκούμενης από τον «αντισυμβαλλόμενο» της Επιτροπής ενώπιον του αρμόδιου επί της συμβάσεως δικαστηρίου, η Επιτροπή μπορεί να αντιτάξει στον «αντισυμβαλλόμενό» της τη μονομερή πράξη που αποτελεί εκτελεστό τίτλο η οποία έχει στο μεταξύ επικυρωθεί από τον δικαστή ελέγχου της νομιμότητας.

191 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι ο υπό κρίση λόγος στερείται νομικού ερείσματος.

192 Επιβάλλεται η υπόμνηση ότι η προσβαλλόμενη απόφαση έχει ως νομικές βάσεις το άρθρο 299 ΣΛΕΕ και το άρθρο 79, παράγραφος 2, του δημοσιονομικού κανονισμού.

193 Το άρθρο 299, πρώτο εδάφιο, ΣΛΕΕ προβλέπει τα εξής:

«Οι πράξεις του Συμβουλίου, της Επιτροπής ή της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας που επιβάλλουν χρηματική υποχρέωση εις βάρος προσώπων, εκτός των κρατών, είναι τίτλοι εκτελεστοί.»

194 Το άρθρο 79, παράγραφος 2, του δημοσιονομικού κανονισμού προβλέπει τα εξής:

«Το οικείο όργανο μπορεί να διατυπώσει επίσημα τη βεβαίωση απαίτησης εις βάρος προσώπων, εκτός των κρατών μελών, σε απόφαση που αποτελεί τίτλο εκτελεστό κατά την έννοια του άρθρου 299 ΣΛΕΕ.»

195 Πρέπει να επισημανθεί ότι το άρθρο 79, παράγραφος 2, του δημοσιονομικού κανονισμού περιλαμβάνεται σε κεφάλαιο που επιγράφεται «Πράξεις εσόδων», το οποίο ακολουθεί κεφάλαιο που επιγράφεται «Πράξεις δαπανών», αμφότερα δε τα κεφάλαια εφαρμόζονται όχι μόνο σε συγκεκριμένο τομέα δράσεως της Ένωσης, αλλά σε όλες τις πράξεις που αφορούν τον προϋπολογισμό της, όπερ σημαίνει ότι τα ως άνω κεφάλαια εντάσσονται στον τίτλο IV που επιγράφεται «Εκτέλεση του προϋπολογισμού» ο οποίος με τη σειρά του εντάσσεται στο πρώτο μέρος του κανονισμού που επιγράφεται «Κοινές διατάξεις».

196 Οι διατάξεις του τίτλου IV του δημοσιονομικού κανονισμού εφαρμόζονται, επομένως, και στον συμβατικό τομέα, όπως επίσης προκύπτει, μεταξύ άλλων, και από το γράμμα των διατάξεων του άρθρου 90 του εν λόγω κανονισμού, που περιλαμβάνεται στον τίτλο αυτό, κατά τις οποίες «[η] πληρωμή πρέπει να στηρίζεται στην απόδειξη ότι η αντίστοιχη δράση είναι σύμφωνη προς τις διατάξεις της βασικής πράξης ή της σύμβασης».

197 Όπως έχει επανειλημμένως κρίνει το Γενικό Δικαστήριο, ούτε το άρθρο 299 ΣΛΕΕ ούτε το άρθρο 79, παράγραφος 2, του δημοσιονομικού κανονισμού διακρίνουν τις απαιτήσεις οι οποίες βεβαιώνονται με απόφαση που αποτελεί εκτελεστό τίτλο αναλόγως του αν απορρέουν ή όχι από σύμβαση (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 13ης Ιουνίου 2012, Insula κατά Επιτροπής, T-246/09, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2012:287, σκέψεις 94 και 95, και της 27ης Σεπτεμβρίου 2012, Applied Microengineering κατά Επιτροπής, T-387/09, EU:T:2012:501, σκέψη 39).

198 Επομένως, τόσο το άρθρο 299 ΣΛΕΕ όσο και το άρθρο 79, παράγραφος 2, του δημοσιονομικού κανονισμού απονέμουν αρμοδιότητα στην Επιτροπή προς έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως παρότι η απαίτηση στην οποία αναφέρεται η απόφαση αυτή συνδέεται με την εκτέλεση των συμφωνιών επιχορηγήσεως και έχει, ως εκ τούτου, «συμβατικό» χαρακτήρα.

199 Αντιθέτως προς τα όσα προβάλλει η προσφεύγουσα, η νομολογία η οποία εκτίθεται στη σκέψη 197 ανωτέρω δεν αντίκειται στην απόφαση της 17ης Ιουνίου 2010, CEVA κατά Επιτροπής (T-428/07 και T-455/07, EU:T:2010:240, σκέψη 68).

200 Πράγματι, προκύπτει βεβαίως από τη σκέψη 68 της αποφάσεως της 17ης Ιουνίου 2010, CEVA κατά Επιτροπής (T-428/07 και T-455/07, EU:T:2010:240), ότι, καταρχήν, η Επιτροπή δεν διαθέτει, στο πλαίσιο των συμβατικών διαφορών, την εξουσία να εκδίδει μονομερείς πράξεις και ότι, συνεπώς, δεν εναπόκειται σε αυτή να απευθύνει πράξη εκτελεστού χαρακτήρα στον οικείο συμβαλλόμενο, προκειμένου αυτός να εκπληρώσει τις συμβατικές του υποχρεώσεις χρηματοπιστωτικού χαρακτήρα, αλλά απόκειται σε αυτήν, κατά περίπτωση, να προσφεύγει στον αρμόδιο για την εκδίκαση καταψηφιστικών αγωγών δικαστή.

201 Παρά ταύτα, όπως το Γενικό Δικαστήριο έχει ήδη διευκρινίσει στην απόφαση της 13ης Ιουνίου 2012, Insula κατά Επιτροπής (T-246/09, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2012:287, σκέψη 99), από την απόφαση της 17ης Ιουνίου 2010, CEVA κατά Επιτροπής (T-428/07 και T-455/07, EU:T:2010:240, σκέψη 68), προκύπτει ότι, αποφαινόμενο με τον τρόπο αυτό, το Γενικό Δικαστήριο απλώς επισήμανε ότι, μόνο με βάση τη σύμβαση, η Επιτροπή δεν μπορεί να εκδώσει μονομερή πράξη για την είσπραξη συμβατικής απαιτήσεως. Αντιθέτως, δεν αποκλείεται μια τέτοια πράξη να έχει ως νομική βάση διάταξη, για παράδειγμα, του δημοσιονομικού κανονισμού, όπως συμβαίνει στη συγκεκριμένη περίπτωση που η προσβαλλόμενη απόφαση στηρίζεται, μεταξύ άλλων, στο άρθρο 79, παράγραφος 2, του δημοσιονομικού κανονισμού.

202 Εν πάση περιπτώσει, ακόμη και αν υποτεθεί ότι η απόφαση της 17ης Ιουνίου 2010, CEVA κατά Επιτροπής (T-428/07 και T-455/07, EU:T:2010:240), μπορεί να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι η Επιτροπή κρίνεται αναρμόδια προς έκδοση αποφάσεως που αποτελεί εκτελεστό τίτλο με σκοπό την επίσημη βεβαίωση συμβατικής απαιτήσεως, ενδείκνυται η απόρριψη ενός τέτοιου συμπεράσματος για τους εκτιθέμενους στις σκέψεις 195 έως 198 ανωτέρω λόγους.

203 Η νομολογία του Γενικού Δικαστηρίου η οποία εκτίθεται στη σκέψη 197 ανωτέρω δεν αντίκειται περαιτέρω στην απόφαση της 9ης Σεπτεμβρίου 2015, Λητώ Μαιευτικό Γυναικολογικό και Χειρουργικό Κέντρο κατά Επιτροπής (C-506/13 P, EU:C:2015:562), αντιθέτως προς τα όσα υποστήριξε η προσφεύγουσα απαντώντας σε γραπτή ερώτηση του Γενικού Δικαστηρίου.

204 Πράγματι, στην απόφαση της 9ης Σεπτεμβρίου 2015, Λητώ Μαιευτικό Γυναικολογικό και Χειρουργικό Κέντρο κατά Επιτροπής (C-506/13 P, EU:C:2015:562), το εξετασθέν από το Δικαστήριο ζήτημα αφορούσε το αν χρεωστικό σημείωμα συνιστούσε πράξη δυνάμενη να προσβληθεί κατά την έννοια του

άρθρου 263 ΣΛΕΕ. Το Δικαστήριο έκρινε ότι τούτο δεν ίσχυε, στον βαθμό που το εν λόγω χρεωστικό σημείωμα δεν παρήγε έννομα αποτελέσματα απορρέοντα από την άσκηση προνομίων δημόσιας εξουσίας, αλλά ήταν άρρηκτα συνδεδεμένο με τις συμβατικές σχέσεις μεταξύ των συμβαλλομένων στην υπόθεση εκείνη (βλ. σκέψεις 20 και 24 της εν λόγω αποφάσεως).

205 Σ' αυτό ακριβώς το πλαίσιο της εξετάσεως της νομικής φύσεως, συμβατικής ή διοικητικής, του χρεωστικού σημειώματος έκρινε το Δικαστήριο ότι, αν ο δικαστής της Ένωσης κήρυσσε εαυτόν αρμόδιο να αποφαίνεται επί προσφυγών ακυρώσεως πράξεων που εντάσσονται σε ένα αμιγώς συμβατικό πλαίσιο, θα υπήρχε ο κίνδυνος όχι μόνο να καθίσταται κενό περιεχομένου το άρθρο 272 ΣΛΕΕ, αλλά και να επεκτείνεται, στις περιπτώσεις στις οποίες η σύμβαση δεν θα περιελάμβανε ρήτρα διαιτησίας, η αρμοδιότητα του δικαστή της Ένωσης πέρα από τα όρια που έχει χαράξει το άρθρο 274 ΣΛΕΕ (απόφαση της 9ης Σεπτεμβρίου 2015, Λητώ Μαιευτικό Γυναικολογικό και Χειρουργικό Κέντρο κατά Επιτροπής, C-506/13 P, EU:C:2015:562, σκέψη 19).

206 Στο ίδιο πλαίσιο υπογράμμισε το Δικαστήριο ότι, όταν ένα θεσμικό όργανο, και ειδικότερα η Επιτροπή, επιλέγει, ως μέσο χορηγήσεως χρηματοδοτικής συνδρομής, τη σύναψη συμβάσεως στο πλαίσιο του άρθρου 272 ΣΛΕΕ, έχει την υποχρέωση να μην εξέρχεται του πλαισίου αυτού και ότι έτσι το όργανο αυτό είναι, μεταξύ άλλων, υποχρεωμένο να αποφεύγει τη χρήση, στις σχέσεις του με τους αντισυμβαλλόμενούς του, διφορούμενων φράσεων, οι οποίες θα μπορούσαν να εκλαμβάνονται από τα συμβαλλόμενα μέρη ως απόρροια εξουσιών για μονομερή λήψη αποφάσεων που εξέρχονται των ορίων που θέτουν οι διατάξεις της συμβάσεως (απόφαση της 9ης Σεπτεμβρίου 2015, Λητώ Μαιευτικό Γυναικολογικό και Χειρουργικό Κέντρο κατά Επιτροπής, C-506/13 P, EU:C:2015:562, σκέψη 21).

207 Στον βαθμό που η απόφαση της 9ης Σεπτεμβρίου 2015, Λητώ Μαιευτικό Γυναικολογικό και Χειρουργικό Κέντρο κατά Επιτροπής (C-506/13 P, EU:C:2015:562), αφορά την εξέταση χρεωστικού σημειώματος και το ζήτημα του μέσου ένδικης προστασίας που προβλέπεται για την αμφισβήτηση μιας τέτοιας πράξεως, και όχι την εξέταση αποφάσεως που αποτελεί εκτελεστό τίτλο, όπως είναι εν προκειμένω η προσβαλλόμενη απόφαση, ή το ζήτημα της αρμοδιότητας του εκδότη της πράξεως αυτής, συνάγεται ότι η ως άνω απόφαση δεν ασκεί επιρροή στην υπό κρίση υπόθεση και δεν επικυρώνει, επομένως, την άποψη της προσφεύγουσας περί αναρμοδιότητας της Επιτροπής προς έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως. Πράγματι, σε αντίθεση με το χρεωστικό σημείωμα το οποίο, στο πλαίσιο συμβατικής σχέσεως, συνιστά πράξη μη δυνάμενη να προσβληθεί με προσφυγή ακυρώσεως, η προσβαλλόμενη απόφαση αποτελεί αναμφισβήτητα τέτοια πράξη καθόσον αποβλέπει στην παραγωγή δεσμευτικών εννόμων αποτελεσμάτων εκτός των ορίων της συμβατικής σχέσεως που συνδέει τους συμβαλλόμενους, αποτελεσμάτων που συναρτώνται προς την άσκηση προνομίων δημόσιας εξουσίας, οι οποίες απονέμονται στην Επιτροπή ως διοικητική αρχή (βλ., συναφώς, απόφαση της 9ης Σεπτεμβρίου 2015, Λητώ Μαιευτικό Γυναικολογικό και Χειρουργικό Κέντρο κατά Επιτροπής, C-506/13 P, EU:C:2015:562, σκέψη 20, και διάταξη της 29ης Σεπτεμβρίου 2016, Investigación y Desarrollo en Soluciones y Servicios IT κατά Επιτροπής, C-102/14 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2016:737, σκέψεις 55 και 58). Πρέπει, ειδικότερα, να διευκρινιστεί ότι, παρά το γεγονός ότι οι συμφωνίες επιχορηγήσεως αναφέρονται ρητώς, στο άρθρο II.19.5, στη δυνατότητα της Επιτροπής προς έκδοση αποφάσεως που αποτελεί εκτελεστό τίτλο όπως είναι εν προκειμένω η προσβαλλόμενη απόφαση, η νομική φύση της συνεχίζει να καθορίζεται όχι από τις εν λόγω συμφωνίες ή από το εφαρμοστέο σε αυτές δίκαιο, αλλά από το άρθρο 299 ΣΛΕΕ και από το άρθρο 79, παράγραφος 2, του δημοσιονομικού κανονισμού (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 13ης Ιουνίου 2012, Insula κατά Επιτροπής, T-246/09, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2012:287, σκέψεις 94 έως 96, και της 27ης Σεπτεμβρίου 2012, Applied Microengineering κατά Επιτροπής, T-387/09, EU:T:2012:501, σκέψη 39).

208 Στον βαθμό που η προσβαλλόμενη απόφαση αποτελεί πράξη δυνάμενη να προσβληθεί με προσφυγή ακυρώσεως, ο κίνδυνος παράνομης επεκτάσεως της δικαιοδοτικής αρμοδιότητας του δικαστή του ελέγχου της νομιμότητας, τον οποίο ανέδειξε το Δικαστήριο στη σκέψη 19 της αποφάσεως της 9ης Σεπτεμβρίου 2015, Λητώ Μαιευτικό Γυναικολογικό και Χειρουργικό Κέντρο κατά Επιτροπής (C-506/13 P, EU:C:2015:562) (βλ. σκέψη 205 ανωτέρω), δεν ισχύει εν προκειμένω, καθώς, εν πάση

περιπτώσει, ο αρμόδιος επί της συμβάσεως δικαστής, ήτοι ο δικαστής της Ένωσης ο οποίος επιλαμβάνεται βάσει του άρθρου 272 ΣΛΕΕ, δεν είναι αρμόδιος να ελέγξει τη νομιμότητα τέτοιας πράξεως (βλ., συναφώς, απόφαση της 8ης Οκτωβρίου 2008, Helkon Media κατά Επιτροπής, T-122/06, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2008:418, σκέψη 44). Στο ίδιο πνεύμα, η περίπτωση την οποία περιγράφει το Δικαστήριο στη σκέψη 21 της προαναφερθείσας αποφάσεως (βλ. σκέψη 206 ανωτέρω) δεν έχει εφαρμογή εν προκειμένω, καθώς, όπως ήδη παρατηρήθηκε, η έκδοση πράξεως που αποτελεί εκτελεστό τίτλο, όπως η προσβαλλόμενη απόφαση, βρίσκεται εκτός της συμβατικής σχέσεως.

209 Η προσφεύγουσα υποστηρίζει πάντως ότι η αναγνώριση στην Επιτροπή της αρμοδιότητας προς έκδοση μονομερούς πράξεως για την είσπραξη συμβατικής απαιτήσεως είναι αντίθετη προς το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων στον βαθμό που ο αντισυμβαλλόμενος δεν διαθέτει μέσο αποτελεσματικής ένδικης προστασίας κατά της μονομερούς πράξεως (βλ. σκέψη 190 ανωτέρω).

210 Συναφώς, πρέπει να υπομνησθεί ότι η αρχή της αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας συνιστά γενική αρχή του δικαίου της Ένωσης, η οποία κατοχυρώνεται σήμερα με το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (βλ. απόφαση της 6ης Νοεμβρίου 2012, Otis κ.λπ., C-199/11, EU:C:2012:684, σκέψη 46 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Η αρχή αυτή αποτελείται από διάφορα στοιχεία μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται το δικαίωμα προσβάσεως σε δικαστήριο (απόφαση της 6ης Νοεμβρίου 2012, Otis κ.λπ., C-199/11, EU:C:2012:684, σκέψη 48).

211 Όσον αφορά το δικαίωμα προσβάσεως σε δικαστήριο, πρέπει να διευκρινιστεί ότι, για να αποφανθεί ένα «δικαστήριο» επί δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που απορρέουν από το δίκαιο της Ένωσης, σύμφωνα με το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων, πρέπει να είναι αρμόδιο να εξετάσει όλα τα πραγματικά και νομικά ζητήματα σχετικά με τη διαφορά της οποίας έχει επιληφθεί (απόφαση της 6ης Νοεμβρίου 2012, Otis κ.λπ., C-199/11, EU:C:2012:684, σκέψη 49).

212 Εν προκειμένω, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι, κατόπιν του μερικού αναχαρακτηρισμού, το Γενικό Δικαστήριο εξετάζει, στο πλαίσιο του ίδιου ενδίκου βοηθήματος, τόσο τη νομιμότητα της προσβαλλομένης αποφάσεως όσο και το βάσιμο της συμβατικής απαιτήσεως της Επιτροπής έναντι της προσφεύγουσας η οποία στηρίζεται στην έκδοση της αποφάσεως αυτής. Στον βαθμό που όλα τα κρίσιμα νομικά και πραγματικά ζητήματα στην υπό κρίση διαφορά εξετάζονται από το Γενικό Δικαστήριο, πρέπει να συναχθεί ότι το υπό κρίση ένδικο βοήθημα συνιστά αποτελεσματική προσφυγή υπό την έννοια του άρθρου 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων.

213 Σε γενικότερες γραμμές, επιβάλλεται η παρατήρηση ότι, όταν η Επιτροπή εκδίδει απόφαση που αποτελεί εκτελεστό τίτλο με σκοπό την είσπραξη, από τον οικείο αντισυμβαλλόμενο, συμβατικής απαιτήσεως, ο αντισυμβαλλόμενος έχει τη δυνατότητα, υπό τον όρο ότι η σύμβαση περιέχει ρήτρα διαιτησίας υπό την έννοια του άρθρου 272 ΣΛΕΕ, να ασκήσει ένδικο βοήθημα ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου με νομική βάση τόσο το άρθρο 263 ΣΛΕΕ όσο και το άρθρο 272 ΣΛΕΕ. Στο πλαίσιο αυτού του ενδίκου βοηθήματος, ο αντισυμβαλλόμενος μπορεί όχι μόνον να αμφισβητήσει τη νομιμότητα της προαναφερθείσας αποφάσεως, επικαλούμενος λόγους αφορώντες τη σύμβαση ή οποιονδήποτε άλλο κανόνα δικαίου σχετικού με την εφαρμογή της, αλλά και να προβάλλει ισχυρισμούς και επιχειρήματα αντλούμενα από τη σύμβαση ή το εφαρμοστέο επ' αυτής δίκαιο και να ζητήσει από το Γενικό Δικαστήριο να αποφανθεί επί της ουσίας της υφιστάμενης συμβατικής διαφοράς μεταξύ αυτού και της Επιτροπής ασκώντας, συναφώς, την αρμοδιότητα πλήρους δικαιοδοσίας την οποία του απονέμει το άρθρο 272 ΣΛΕΕ (βλ., συναφώς, αποφάσεις της 6ης Οκτωβρίου 2015, Technion και Technion Research & Development Foundation κατά Επιτροπής, T-216/12, EU:T:2015:746, σκέψη 57, και της 9ης Νοεμβρίου 2016, Trivisio Prototyping κατά Επιτροπής, T-184/15, μη δημοσιευθείσα, EU:T:2016:652, σκέψη 62).

214 Βάσει των ανωτέρω εκτιμήσεων, επιβάλλεται η απόρριψη του υπό κρίση λόγου.

β) Επί της πρώτης αιτιάσεως του δεύτερου λόγου η οποία αφορά τη μη εύλογη καθυστέρηση στην κοινοποίηση στην προσφεύγουσα των τελικών εκθέσεων ελέγχου

215 Υπενθυμίζεται ότι το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι η πρώτη αιτίαση του δεύτερου λόγου, η οποία αφορά τη μη εύλογη καθυστέρηση στην κοινοποίηση στην προσφεύγουσα των τελικών εκθέσεων ελέγχου, πρέπει να θεωρηθεί ότι προβάλλεται προς στήριξη όχι μόνο του δεύτερου αλλά και του πρώτου αιτήματος, υπό την έννοια ότι η καθυστέρηση αυτή επηρέασε την ικανότητα της προσφεύγουσας να αμυνθεί αποτελεσματικά στο πλαίσιο της διοικητικής διαδικασίας εισπράξεως κατόπιν της οποίας εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση (βλ. σκέψη 75 ανωτέρω).

216 Η αιτίαση αυτή πρέπει προδήλως να απορριφθεί.

217 Πράγματι, στον βαθμό που οι τελικές εκθέσεις ελέγχου της κοινοποιήθηκαν με τα έγγραφα της 10ης Ιουνίου 2013 (βλ. σκέψη 27 ανωτέρω), η προσφεύγουσα είχε στη διάθεσή της τα εν λόγω έγγραφα πριν από την παραλαβή του εγγράφου της 16ης Οκτωβρίου 2013 με το οποίο η Επιτροπή της κοινοποίησε τα χρεωστικά σημειώματα και, ως εκ τούτου την ενημέρωσε σχετικά με την κίνηση της διοικητικής διαδικασίας εισπράξεως (βλ. σκέψη 36 ανωτέρω). Επομένως, η μη εύλογη καθυστέρηση στην κοινοποίηση στην προσφεύγουσα των τελικών εκθέσεων ελέγχου δεν επηρέασε, εν προκειμένω, την ικανότητά της να αμυνθεί αποτελεσματικά κατά τη διοικητική διαδικασία εισπράξεως.

218 Κατόπιν των προεκτεθέντων, επιβάλλεται η απόρριψη του πρώτου αιτήματος και, κατά συνέπεια, της προσφυγής στο σύνολό της.

IV. Επί των δικαστικών εξόδων

219 Κατά το άρθρο 134, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου.

220 Επίσης, κατά το άρθρο 135, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, το Γενικό Δικαστήριο μπορεί να καταδικάσει ακόμα και τον νικήσαντα διάδικο σε μέρος ή στο σύνολο των δικαστικών εξόδων, αν τούτο δικαιολογείται από τη στάση του, ακόμα και πριν από την κίνηση της δίκης.

221 Εν προκειμένω, η Επιτροπή δικαιώθηκε και βάσει τούτου το Γενικό Δικαστήριο θα έπρεπε, καταρχήν, να καταδικάσει την προσφεύγουσα στα δικαστικά έξοδα, συμπεριλαμβανομένων εκείνων της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων, σύμφωνα με τα αιτήματα της Επιτροπής.

222 Παρά ταύτα, λόγω της παραβάσεως της συμβάσεως εκ μέρους της Επιτροπής (βλ. σκέψη 178 ανωτέρω), και κατ' εφαρμογήν του άρθρου 135, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, πρέπει η Επιτροπή να φέρει το ήμισυ των εξόδων της προσφεύγουσας, ενώ η προσφεύγουσα θα φέρει τα δικαστικά έξοδα της Επιτροπής καθώς και το ήμισυ των δικών της εξόδων. Αυτή η κατανομή των δικαστικών εξόδων αφορά επίσης και τα έξοδα στα οποία υποβλήθηκαν οι διάδικοι στο πλαίσιο της διαδικασίας ασφαλιστικών μέτρων.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΓΕΝΙΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (πρώτο πενταμελές τμήμα)

αποφασίζει:

1) Απορρίπτει την προσφυγή.

2) Η ADR Center SpA φέρει τα δικαστικά έξοδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων του οργάνου αυτού στο πλαίσιο της δίκης των ασφαλιστικών μέτρων, και το ήμισυ των δικών της εξόδων, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων που αφορούν τη διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων.

3) Η Επιτροπή φέρει το ήμισυ των εξόδων στα οποία υποβλήθηκε η ADR Center, συμπεριλαμβανομένων των εξόδων της δεύτερης που αφορούν τη διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων.

Kanninen Pelikánová Buttigieg

Gervasoni Calvo-Sotelo Ibáñez-Martín

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 20 Ιουλίου 2017.

(υπογραφές)

Περιεχόμενα

I. Ιστορικό της διαφοράς 2

A. Επί των επίμαχων συμφωνιών επιχορηγήσεως 2

1. Συμφωνία επιχορηγήσεως A 2

2. Συμφωνία επιχορηγήσεως B 2

3. Συμφωνία επιχορηγήσεως C 3

4. Διάρθρωση και κρίσιμες κοινές διατάξεις των συμφωνιών επιχορηγήσεως 3

α) Διάρθρωση 3

β) Υποβολή εκθέσεων και λοιπών εγγράφων 3

γ) Πληρωμές της Επιτροπής 3

δ) Εφαρμοστέο δίκαιο και αρμόδια δικαστήρια 4

ε) Επιλέξιμες δαπάνες 4

στ) Εκτελεστές αποφάσεις 4

ζ) Έλεγχοι και οικονομικοί έλεγχοι 5

B. Επί της εκτελέσεως των συμφωνιών επιχορηγήσεως 5

1. Συμφωνία επιχορηγήσεως A 5

2. Συμφωνία επιχορηγήσεως B 6

3. Συμφωνία επιχορηγήσεως C 6

Γ. Επί της διαδικασίας του οικονομικού ελέγχου 6

II. Διαδικασία και αιτήματα των διαδίκων 9

III. Σκεπτικό 10

A. Επί του παραδεκτού 10

1. Επί του παραδεκτού του δεύτερου αιτήματος της προσφεύγουσας 10

2. Επί του παραδεκτού του τρίτου αιτήματος της προσφεύγουσας 12

B. Επί της ουσίας 12

1. Προκαταρκτικές παρατηρήσεις 12

2. Επί του δεύτερου αιτήματος 15

α) Προκαταρκτικές παρατηρήσεις 15

1) Επί της αρμοδιότητας του Γενικού Δικαστηρίου 15

2) Επί του εφαρμοστέου στην ένδικη διαφορά δικαίου 15

β) Επί του τρίτου λόγου, ο οποίος αφορά παραβίαση εκ μέρους της Επιτροπής της υποχρεώσεώς της να ανταποκριθεί στο βάρος αποδείξεως το οποίο έφερε 16

γ) Επί του τέταρτου λόγου, ο οποίος αφορά σφάλματα περιλαμβανόμενα στις τελικές εκθέσεις ελέγχου 20

1) Ως προς το επίπεδο εμπειρογνωσίας των ελεγκτών 20

2) Ως προς τα δελτία καταγραφής του χρόνου εργασίας 21

3) Ως προς την καθυστερημένη τιμολόγηση και πληρωμή στο πλαίσιο των δράσεων των συμφωνιών επιχορηγήσεως B και C 22

4) Ως προς τη χρησιμοποίηση παρεχόντων υπηρεσίες εκτός της Ένωσης στο πλαίσιο της δράσης της συμφωνίας επιχορηγήσεως B 24

5) Ως προς την ποιότητα των υπηρεσιών της προσφεύγουσας 25

δ) Επί του πρώτου λόγου, ο οποίος αφορά το ότι οι ελεγκτικοί κανόνες τους οποίους ακολούθησαν οι ελεγκτές ουδέποτε αποτέλεσαν αντικείμενο συμφωνίας μεταξύ των διαδίκων 26

ε) Επί του δεύτερου λόγου, ο οποίος αφορά, αφενός, τη μη εύλογη καθυστέρηση στην κοινοποίηση στην προσφεύγουσα των τελικών εκθέσεων ελέγχου και, αφετέρου, την κακοδιαχείριση των οικείων δράσεων από την Επιτροπή 27

3. Επί του πρώτου αιτήματος περί ακυρώσεως της προσβαλλομένης αποφάσεως 30

α) Επί του πέμπτου λόγου ο οποίος αφορά αναρμοδιότητα της Επιτροπής προς έκδοση της προσβαλλομένης αποφάσεως 30

β) Επί της πρώτης αιτιάσεως του δεύτερου λόγου η οποία αφορά τη μη εύλογη καθυστέρηση στην κοινοποίηση στην προσφεύγουσα των τελικών εκθέσεων ελέγχου 34

IV. Επί των δικαστικών εξόδων 34